

15.03.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**15 Mart 2022
Salı**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

15 Mart 2022 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARI

— 4458 Sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 5303)

YÖNETMELİKLER

- Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Disiplin Amirleri Yönetmeliği
- Kültür ve Turizm Bakanlığı Disiplin Amirleri Yönetmeliği
- Kapadokya Alan Başkanlığı Ücrete Tabi Başvurular ve Sunulacak Hizmetler Karşılığı Alınacak Ücretlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu Disiplin Amirleri Yönetmeliği
- Hatay Büyükşehir Belediyesi İmar Yönetmeliği

TEBLİĞLER

- İşkolu Tespit Kararları (No: 2022/11 ila 70)

Bu fuara giriş bilet yerine elektronik atıkla yapılacak

EKO İKLİM Ekonomi ve İklim Değişikliği Zirvesi ve Fuarı, Ankara Ticaret Odası öncülüğünde 30-31 Mart tarihlerinde gerçekleştirilecek. Fuar girişler elektronik atıklarla olacak. TÜBİSAD, bu atıkların dönüşümünden sağlanacak geliri öğrencilere burs olarak verecek.

Hüseyin GÖKÇE

Ankara Ticaret Odası öncülüğünde 30-31 Mart tarihlerinde, ATO Congresium'da "EKO İKLİM Ekonomi ve İklim Değişikliği Zirvesi ve Fuarı" gerçekleştirilecek. Zirve öncesi Ankara Ticaret Odası ev sahipliğinde, Ankara Sanayi Odası ve Ankara Ticaret Borsası başkanları Ekonomi Muhabirleri Derneği üyeleriyle bir araya geldiler. Toplantıya, ATO Meclis Başkanı Mustafa Deryal ile Yönetim Kurulu Üyeleri; Ülkü Karakuş, Nihat Uysallı ve Süleyman Ekinci ve kamu kuruluşlarının temsilcileri katıldı.

Dünyanın ilk iklim değişikliği fuarı özelliği taşıyan Eko İklim'e girişler (kablo dahil) elektronik atıklarla gerçekleştirilecek ve TÜBİSAD atıkların dönüşümünden sağlanacak geliri öğrencilere burs olarak verecek.

Baran: Dünyada ilk olacak

Türkiye'nin iklim değişikliğiyle ilgili Avrupa'ya paralel olarak verdiği 2030, 2050 gibi tarihleri hepsinin çok önemli olduğunu belirten Gürsel Baran, Eko İklim Zirvesi ile bu konuda farkındalık yaratmak istediklerini söyledi.

Özellikle Sınırdaki Karbon Düzenlemesinin üretim ve ihracatı yakından etkileyeceğini ifade eden Baran, bunun aynı zamanda dünyanın ilk iklim fuarı olacağını da altını çizdi. Gürsel Baran, bu konuda Ankara Ticaret Odası, Ankara Sanayi Odası ve Ankara Ticaret Borsası yanı sıra çok sayıda kamu kurumunun ortak hareket ettiğini dile getirdi.

Yavuz: Sağlıklı beslenmek için temiz toprağa ihtiyaç var

Ankara Ticaret Borsası Başkanı Faik Yavuz, iyi hava soluyabilmek ve sağlıklı beslenebilmek için temiz hava ve temiz toprağa ihtiyaç olduğunu bildirdi. Bunun sağlanmasında herkese sorumluluk düştüğünün altını çizen Faik Yavuz, Rusya ile Ukrayna arasındaki savaşla birlikte bir çok ürünün fiyatının yükseldiğini, Türkiye'nin iklim değişikliğiyle mücadele yanı sıra yeni döneme de kendisini hızla adapte etmesi gerektiğini belirtti.

Özdebir: İnsanlık bu gidişata dur demeli

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, dünyanın insan kaynaklı yükü kaldırmakta zorlandığını kaydederken, gidişata yine insanlığın 'dur' demesi gerektiğini söyledi. Rusya'ya yönelik yaptırımlardan ve savaştan ekonomik yönden en çok etkilenen ülkenin Türkiye olduğunu dile getiren Özdebir, Avrupa Birliği'nin enerji yoğun sektörlerden tamamına yakınından çıktığını anlattı.

Yılmaz: İlk geri dönüşüm tesisini Atatürk 1937'de kurmuş

Mustafa Kemal Atatürk'ün Türkiye'nin ilk geri dönüşüm kurduğu şehir olan Ankara'nın Eko İklim Zirvesine ev sahipliği yapacağını bildirdi. Şubat ayında Konya'da gerçekleştirilen İklim Şurası sonuçlarının da burada paylaşılacağını söyleyen Yılmaz, zirve boyunca oluşacak karbon ayak izinin karşılığında ağaç dikilerek nötrleneceğini ifade etti.

TOGG görücüye çıkacak

Fuarda Türkiye'nin otomobili TOGG'un da sergileneceği bilgisini veren Yılmaz, 20 oturumda 150 konuşmacı bulunduğunu söyledi. Çeşitli görsel sanatlar sergileri, konserler, tiyatro oyunlarını yer alacağı fuarın en dikkat çekici unsurlarından birisi de izleyicilerin girişi olacak. Halil İbrahim Yılmaz'ın verdiği bilgilere göre fuara girişler elektronik atıklarla yapılacak ve bunların dönüşümünden elde edilecek gelirle TÜBİSAD üniversite öğrencilerine burs sağlayacak. Zirvede; Yeşil Dönüşümde Tarım ve Gıda, Kaynak Verimliliği ve Döngüsel Ekonomi, İklim Değişikliğinde Global Stratejiler, Yeşil Uyum Finansmanı gibi 20 oturum düzenlenecek.

DÜNYA özel oturumlarla katkı sağlayacak

İklim Zirvesi'ne DÜNYA yazarları da özel oturumlarda, konuşmacı ve yönetici olarak katkı sağlayacak.

İlk gün DÜNYAYönetim Kurulu Başkanı Hakan Güldağ'ın yöneteceği oturumda Dışişleri Bakan Yardımcısı Yavuz Selim Kıran, Fransa Büyükelçisi Hervé Magro,

15.03.2022

yazarımız TOBB-ETÜ öğretim üyesi Prof. Dr. Güven Sak, DÜNYA Koordinatörü ve Sürdürülebilirlik Editörü Didem Eryar Ünlü, yeşil dönüşümün ekonomik etkileri konusunda sunum yapacaklar.

Zirvenin ikinci gününde ise DÜNYA Yayın Kurulu Başkanı Şeref Oğzu'un yöneteceği oturuma Ankara, İstanbul, İzmir ticaret odası başkanları katılacak.

TMO'dan buğday ithalatı için 2 yeni ihale

Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) toplam 530 bin tonluk buğday ithalatı için iki ayrı ihale açtığı belirtildi.

Toprak Mahsulleri Ofisi'nin biri 270 bin ton, diğeri ise 260 bin ton olmak üzere buğday ithalatı için iki ayrı ihale açtığı bildirildi.

Bloomberg'e konuşan ticaret kaynakları ofisi buğday ithalatı için iki ayrı ihale açtığını belirtti. Buna göre 270 bin tonluk ilk ihalede teklifler 17 Mart'a kadar toplanacak. İhalede teslimatların 25 Mart-22 Nisan tarihlerinde alınması öngörülüyor. Bu ihalede İskenderun, Mersin ve İzmir limanlarından 50'şer bin; Derince, Bandırma, Tekirdağ ve Samsun limanlarından 25'şer bin; Trabzon limanından ise 20 bin ton teslimat yapılması planlanıyor.

Ofisin açtığı ikinci ihalede ise 260 bin tonluk buğday ithalatı yapılması öngörülüyor. 18 Mart'a kadar tekliflerin açık kalacağı ihalede teslimatların 28 Mart-22 Nisan tarihlerinde yapılması isteniyor. Bu ihalede İskenderun limanından 75 bin; Mersin ve Samsun limanlarından 50'şer bin; İzmir, Bandırma ve Tekirdağ limanlarından 25'şer bin ve Trabzon limanından 10 bin ton buğday teslimatı planlanıyor.

Buğday fiyatları geriledi

Buğday fiyatları yatırımcıların Ukrayna'daki krizi değerlendirmesiyle geriledi; soya fasulyesi yükseldi.

ABD buğday ve mısır vadeli kontratları Moskova'nın başlattığı işgalden bu yana Rus ve Ukraynalı yetkililerin görüşmelerde ilerlemeye dair olumlu değerlendirmelerde bulunmalarının ardından Karadeniz bölgesinde arzın normalleşeceği beklentileri oluşması nedeniyle geriledi.

Soya fasulyesi vadeli işlemleri, Arjantin'in soya ürünlerinin ihracatını durdurma kararı nedeniyle yükseldi.

Chicago borsasında en yüksek işlem hacmine sahip olan buğday vadeli kontratları yüzde 1.1 düşerek 10.94 dolar/bushel, yani 402 dolar/ton seviyesine geriledi.

Mısır yüzde 0.85 gerileyerek 7.56 dolar/bushel yani 297.6 dolar/ton seviyesine düştü.

Soya fasulyesi yüzde 0.45 artışla 16.83 dolar/bushel yani 618.4 dolar/ton seviyesine yükseldi.

Mumbai merkezli küresel bir ticaret şirketinde görevli olan bir satıcı soya fasulyesi fiyatlarının, Güney Amerika'da gerçekleştirilen üretim miktarının revize edilerek aşağı çekilmesinden ve en büyük soya fasulyesi ihracatçısı olan Arjantin'e dair belirsizliklerden destek bulduğunu belirtti.

Rusya, şeker ve tahıl ihracatını durdurdu

Rusya şeker ve tahıl ihracatını geçici olarak yasakladığını duyurdu.

Rusya'da Başbakan Mihail Mişustin, beyaz ve ham şeker ile tahıl ihracatını geçici olarak yasaklayan bir kararname imzaladı.

İmzalanan kararnameye göre beyaz ve ham şeker ihracatı 31 Ağustos tarihine kadar yasaklandı.

Kararname, Avrasya Ekonomik Birliği lkelerine 30 Haziran'a kadar buğday, arpa, avdar ve mısır ihracatına yasak da getirdi.

Toplanan inek sütü miktarı yüzde 5,7 azaldı

Türkiye genelinde toplanan inek sütü miktarı, 2022 yılı Ocak ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 5,7 azalarak 836 bin 959 tona geriledi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2022 yılı Ocak ayına ilişkin süt ve süt ürünleri üretimi verilerini açıkladı.

Buna göre, toplanan inek sütü miktarı, ocakta yıllık bazda yüzde 5,7 azalarak 836 bin 959 tona indi. Ticari süt iletmelerince yapılan içme sütü üretimi, bu ayda geçen yılın aynı ayına göre yüzde 8,4 azalarak 132 bin 726 ton oldu.

Ocakta geçen yılın aynı ayına göre ticari süt işletmeleri tarafından yapılan yoğurt üretimi yüzde 9,7 azalarak 86 bin 25 ton olarak gerçekleşti. Bu dönemde inek peyniri miktarı da yıllık bazda 11,5 gerileyerek 54 bin 242 tona dt.

Ayran retimi, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 28,6 artarak, 54 bin 191 tona, tereyağı üretimi ise yüzde 55,7 artışla 9 bin 260 tona ıktı.

Bir nceki ay 799 bin 398 ton olan ticari süt iletmelerince toplanan inek sütü miktarı ocak ayında yüzde 4,7 artarak 836 bin 959 ton oldu.

Aralık 2021'de 126 bin 633 ton olan içme sütü üretimi de ocak ayında yüzde 4,8 artışla 132 bin 726 ton olarak gerçekleşti.

Tavuk eti üretimi artarken, yumurta üretimi azaldı

Türkiye genelinde tavuk eti üretimi, 2022 yılı Ocak ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 15,1 artarak 199 bin 454 tona çıkarken tavuk yumurtası üretimi yüzde 1,5 düşerek 1 milyar 672 milyon 183 bin adede geriledi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2022 yılı Ocak ayına ilişkin kümes hayvancılığı üretimi verilerini açıkladı.

Buna göre, ocakta 199 bin 454 ton tavuk eti üretimi gerçekleşti. Üretim geçen yıla kıyasla yüzde 15,1 arttı.

Türkiye'de ocakta 1 milyar 672 milyon 183 bin adet tavuk yumurtası üretimi yapılırken, yıllık bazda yüzde 1,5 düşüş gözlemlendi.

Ocak ayında 111 milyon 190 bin tavuk kesildi. Kesilen tavuk sayısı Ocak 2021'e kıyasla yüzde 15,6 arttı.

Bu dönemde hindi etinin 4 bin 338 ton üretimi yapılırken yıllık bazda yüzde 25,2 artış görüldü.

Ankara'da ekmeğe zam

Türkiye Fırıncılar Federasyonu Başkanı Halil İbrahim Balcı Ankara'da 200 gram ekmeğin fiyatının 2,75 liraya yükseltildiğini açıkladı.

Türkiye Fırıncılar Federasyonu Başkanı Halil İbrahim Balcı, Ankara'da 200 gram ekmeğin fiyatının 2,25 liradan 2,75 liraya yükseltildiğini belirterek, "Türkiye genelinde 200 gram ekmeğin azami fiyatının 3 lira olduğunu düşünürsek Ankara'da yapılan zamma rağmen ekmeğin fiyatı yüksek değil diyebiliriz" dedi.

Balcı, Türkiye'de ekmeğin kilogram fiyatının en fazla 15 lira olduğunu söyledi. Türkiye'de 200 gram ekmeğin fiyatının azami 3 liraya karşılık geldiğine işaret eden Balcı, bunun bölgesel olarak değişebildiğini bildirdi.

Balcı, Ankara'da ekmeğe zam yapıldığını belirterek, şu ifadeleri kullandı: "Ankara'da 200 gram ekmeğin fiyatı, yarından itibaren geçerli olmak üzere, 2,25 liradan 2,75 liraya yükseldi. Böylelikle Ankara'da ekmeğin kilogram fiyatı 13 lira 75 kuruşa denk geldi. Türkiye genelinde 200 gram ekmeğin azami fiyatının 3 lira olduğunu düşünürsek Ankara'da yapılan zamma rağmen ekmeğin fiyatı yüksek değil diyebiliriz."

Öte yandan, Balcı, yeni tarifeye Ankara'da 400 gram Ata ekmeğinin 5,5 liradan, 200 gram kepek ve tam buğday ekmeğinin 5 liradan satılacağını sözlerine ekledi.

FAO, savaşın gölgesinde yeni küresel gıda risk senaryolarını açıkladı

Birleşmiş Milletler (BM) Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Genel Direktörü QU Dongyu, Rusya-Ukrayna çatışması temelinde yeni küresel gıda güvenliği risk senaryolarına dikkat çekti.

İRFAN DONAT

FAO Genel Direktörü QU Dongyu, Rusya-Ukrayna krizinin gölgesinde yeni küresel gıda güvenliği senaryolarına yönelik öngörü ve uyarılarda bulundu.

Qu Dongyu, analizinde, son iki yılda COVID-19 pandemisinin küresel gıda güvenliği bakımından dikkate alınması gereken birçok zorluğu ortaya çıkardığına dikkat çekiyor.

Qu Dongyu, "Bugün, Rusya ve Ukrayna'da yaşananlar, başka bir önemli zorluğu da beraberinde getiriyor. Rusya ve Ukrayna, küresel gıda üretimi ve tedarikinde önemli bir rol oynuyorlar. Rusya dünyanın en büyük buğday ihracatçısıyken Ukrayna ise beşinci büyük ihracatçısıdır. Birlikte, dünya arpa arzının yüzde 19'unu, buğdayın yüzde 14'ünü ve mısırın yüzde 4'ünü sağlayarak küresel tahıl ihracatının üçte birinden fazlasını oluşturuyorlar. Aynı zamanda kolza tohumu tedarikçisi konumundalar ve dünya ayçiçek yağı ihracat pazarının yüzde 52'sini oluşturmaktadırlar. Rusya'nın lider üretici olduğu küresel gübre arzı da oldukça yoğunlaşmıştır" diyor.

Tahıl ve yağlı tohum üretiminde tedarik zinciri ve lojistikte Ukrayna ve Rusya kaynaklı aksamalar ve Rusya'nın ihracatına getirilen kısıtlamaların gıda güvenliği açısından önemli etkilere yol açacağı uyarısında bulunan Qu Dongyu, "Bu, özellikle buğday arzının yüzde 30'u veya daha fazlası için Rusya ve Ukrayna'ya bağımlı elli ülke için geçerlidir. Birçoğu en az gelişmiş ülkeler veya Kuzey Afrika, Asya ve Yakın Doğu'daki düşük gelirli, gıda açığı olan ülkelerdir. Birçok Avrupa ve Orta Asya ülkesi, gübre arzının yüzde 50'sinden fazlası için Rusya pazarına bağımlı ve oradaki kıtlık gelecek yıla kadar uzayabilir. 2020'nin ikinci yarısından bu yana artış gösteren gıda fiyatları, yüksek talep, girdi ve ulaşım maliyetleri ve limanlara ulaşımındaki kesintileri nedeniyle Şubat 2022'de tüm zamanların en yüksek seviyesine ulaştı. Örneğin, küresel buğday ve arpa fiyatları 2021 boyunca yüzde 31 arttı. Kolza yağı ve ayçiçek yağı fiyatları yüzde 60'dan fazla arttı. Yüksek talep ve değişken doğal gaz fiyatları da gübre maliyetlerini artırdı. Örneğin, önemli bir azotlu gübre olan üre fiyatı son 12 ayda üç kattan fazla artmıştır" diyerek gıda fiyatları üzerindeki baskının arttığına dikkat çekiyor.

Çatışmanın yoğunluğu ve süresine yönelik belirsizliğin korunduğunu ifade eden Qu Dongyu, iki büyük temel emtia ihracatçısı konumundaki Ukrayna ve Rusya'nın tarımsal faaliyetlerindeki muhtemel aksamaların, uluslararası gıda ve girdi fiyatlarının yüksek ve değişken olduğu bir zamanda, küresel olarak gıda güvensizliğini ciddi şekilde artırabileceğini belirtiyor.

Qu Dongyu, "Çatışma, Ukrayna'da tarımsal üretimi ve satın alma gücünü de kısıtlayarak yerel olarak gıda güvensizliğinin artmasına neden olabilir" diyor.

TEMEL RİSK FAKTÖRLERİ

Qu Dongyu, tarım ve gıdada temel risk faktörlerine yönelik şu tespitlerde bulunuyor: "Tahıl bitkileri Haziran ayında hasat için hazır olacak. Ukrayna'daki çiftçilerin onları hasat edip pazara sunup sunamayacağı belli değil. Kitlemel nüfus yer değiştirmesi, tarımsal işçi ve işçi sayısını azaltmıştır. Tarım alanlarına erişmek zor olabilecektir. Hayvancılık ve kümes hayvanlarının yetiştirilmesi ve meyve ve sebze üretimi de kısıtlanabilecektir.

Karadeniz'deki Ukrayna limanları hizmet dışı. İç ulaşım altyapısı sağlam kalsa bile, operasyonel bir demiryolu sisteminin olmaması nedeniyle tahılın demiryolu ile nakliyesi imkansız olabilecektir. Gemiler, büyük miktarda buğday ve mısır sevkiyatının geçtiği kritik bir ticaret kavşağı olan Türk Boğazlarından hala geçiş yapabiliyor. Karadeniz bölgesi için artan sigorta primleri, halihazırda yüksek olan nakliye maliyetlerini daha da kötüleştirerek gıda ithalatının maliyetlerini daha da kötüleştirecektir. Ayrıca, kadrolarıyla beraber, depolama ve işleme tesislerinin sağlam ve hizmet verebilir olarak kalıp kalmayacağı da hâlâ belirsiz.

Karadeniz'deki Rus limanları şimdilik açık ve kısa vadede tarımsal üretimde büyük bir aksama beklenmiyor. Bununla birlikte, Rusya'ya yönelik finansal yaptırımlar, önemli bir değer kaybına neden oldu ve devam etmesi halinde, üretkenliği ve büyümeyi zayıflatılabilir ve sonuçta tarımsal üretim maliyetlerini daha da artırabilecek önemli bir değer kaybına neden olabilir.

Küresel kömür ihracatının yüzde 18'ini, petrolün yüzde 11'ini ve gazın yüzde 10'unu oluşturan Rusya, küresel enerji piyasasında önemli bir oyuncu. Tarım, yakıt, gaz, elektrik kullanımının yanı sıra gübreler, böcek ilaçları ve yağlayıcılar yoluyla enerjiye ihtiyaç duyar. Kesif yem ham maddeleri ve yem maddeleri üretimi de enerji gerektirir. Mevcut çatışma, enerji fiyatlarının yükselmesine ve tarım sektörü üzerinde olumsuz sonuçlar doğurmasına neden oluyor.

Buğday, dünya nüfusunun yüzde 35'inden fazlası için temel bir gıda kaynağı ve bu mevcut çatışma hem Rusya hem de Ukrayna'dan buğday ihracatında ani ve keskin bir düşüşe neden olabilir. Diğer ihracatçıların bu boşluğu doldurup dolduramayacağı hâlâ belirsizliğini koruyor. Kanada'da buğday stokları zaten azalıyor ve hükümet iç arzı sağlamaya çalışacağından ABD, Arjantin ve diğer ülkelerden yapılan ihracatın sınırlı olması muhtemel.

Buğday ithalatına bağımlı ülkelerin, küresel arzlar üzerinde daha fazla baskı yaratarak seviyelerini yükseltmesi muhtemel. Mısır, Türkiye, Bangladeş ve İran, buğdaylarının yüzde 60'ından fazlasını Rusya ve Ukrayna'dan satın alan dünyanın önde gelen buğday ithalatçıları ve hepsinin gözle görülür ithalatı var. Lübnan, Tunus, Yemen, Libya ve Pakistan da buğday tedariki için büyük ölçüde bu iki ülkeye bağımlı durumda. Küresel mısır ticareti, Ukrayna'dan gelen ihracat kaybının diğer ihracatçıları tarafından doldurulmayacağı beklentileri ve yüksek fiyatlar nedeniyle küçülecek gibi görünüyor.

Ayçiçek yağı ve diğer alternatif yağlar için ihracat beklentileri de belirsizliğini koruyor. Hindistan, Avrupa Birliği, Çin, İran ve Türkiye de dahil olmak üzere büyük ayçiçek yağı ithalatçılarının, hurma, soya ve kolza tohumu yağları üzerinde yayılma etkisi yaratabilecek, başka tedarikçiler veya diğer bitkisel yağlar bulmak zorunda kalacaklar.

1. Küresel gıda ve gübre ticaretini açık tutun. Yerli ve küresel talepleri karşılamak için gerekli üretim ve pazarlama faaliyetlerini korumak için her türlü çaba gösterilmelidir. Tedarik zincirleri çalışmaya devam etmeli, bu da halen hizmet veren bitkisel, hayvansal ve gıda işleme altyapılarını ve tüm lojistik sistemleri korumak anlamına geliyor.

2. Yeni ve daha çeşitli gıda tedarikçileri bulun. Rusya ve Ukrayna'dan gıda ithalatına bağımlı ülkeler şoku emmek için alternatif tedarikçiler aramalıdır. Ayrıca mevcut gıda

stoklarına güvenmeli ve insanların sağlıklı diyetlere erişimini sağlamak için yerli üretimlerini çeşitlendirmelidirler.

3. Ülke içinde yerlerinden edilmiş kişiler de dahil olmak üzere hassas grupları destekle hükümetler hassas insanları korumak için sosyal güvenlik ağlarını genişletmelidir. Ukrayna'da, ihtiyacı olan insanlara ulaşmak için uluslararası kuruluşlar devreye girmelidir. Dünya genelinde çatışma nedeniyle çok daha fazla insan yoksulluk ve açlığa itilecek ve onlara zamanında ve iyi hedeflenmiş sosyal koruma programları sunulmalıdır.

4. Anlık politika tepkilerinden kaçının. Gıda arz güvenliği için her türlü tedbiri yürürlüğe koymadan önce, hükümetler, uluslararası piyasalar üzerindeki olası etkilerini göz önünde bulundurmak zorundadır. İthalat tarifelerindeki düşüşler veya ihracat kısıtlamalarının kullanılması, her bir ülkenin gıda güvenliği sorunlarının kısa vadede çözülmesine yardımcı olabilir, ancak küresel pazarlardaki fiyatları artıracaktır.

5. Piyasa şeffaflığını ve diyalogu güçlendirin. Küresel piyasa koşulları hakkında daha fazla şeffaflık ve bilgi, tarımsal emtia piyasaları değişken olduğunda hükümetlerin ve yatırımcıların bilinçli kararlar almasına yardımcı olabilir. G-20'nin Tarımsal Piyasa Bilgi Sistemi (AMIS) gibi girişimler, objektif ve zamanında piyasa değerlendirmeleri sağlayarak bu şeffaflığı artırmaktadır.

Yemde rekabet soruşturmasında savunma toplantısı

Yem üretimi ve satışı yapan 7 teşebbüs hakkında yürütülen soruşturmanın sözlü savunma toplantısı 12 Nisan 2022 tarihinde yapılacaktır.

Yem üretimi ve satışı yapan teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespitine yönelik olarak yürütülen soruşturmada sözlü savunma aşamasına gelindi.

Sözlü savunma toplantısı, 12 Nisan 2022 tarihinde saat 10.30'da yapılacaktır.

Toplantıya söz almak üzere katılmak isteyen şikâyetçi ve üçüncü kişilerin, "Rekabet Kurulu Nezdinde Yapılan Sözlü Savunma Toplantıları Hakkında Tebliğ" uyarınca, toplantı konusu ile ilgili menfaat ilişkilerini ortaya koyan bilgi ve belgeleri içeren dilekçeyle 5 Nisan 2022 günü mesai saati sonuna kadar Rekabet Kurumuna başvurmaları gerekmektedir.

Sözlü savunma toplantısına dinleyici olarak katılmak isteyenler, toplantıyı online olarak takip edebileceklerdir.

Bu amaçla Rekabet Kurumu web sitesindeki yönlendirmelere uygun olarak, en geç toplantı saatinden yarım saat öncesine kadar katılım formunun doldurulması gerekmektedir.

Bir lke daha yağ ve buğday ihracatını yasakladı

Rusya-Ukrayna savaşı dolayısıyla gıda ürünleri tedarikinde yaşanan aksaklıklar ülkeleri gıda ihracatını kısıtlama yönüne sevk etti. Cezayir de yağ, şeker ve buğday da ihracatı yasaklama kararı aldı.

Cezayir'de yağ, şeker ve buğday ürünlerine ihracat yasağı getirildiği bildirildi.

Cezayir Cumhurbaşkanlığından yapılan yazılı açıklamada, Cumhurbaşkanı Abdulmecid Tebbun'un gıda tüketim ürünlerinin ihracatına dair talimat verdiği belirtildi.

Tebbun'un yağ, şeker, buğday ve türevleri gibi gıda ürünlerine ihracat yasağı talimatı verdiği aktarılan açıklamada, Adalet Bakanının da yerli olarak üretilmeyen söz konusu maddelerin ihracatını suç gören bir yasa taslağını oluşturmakla görevlendirildiği kaydedildi.

Açıklamada, devletin stratejik stoklarının tedarikçisi çiftçilere yönelik birtakım teşviklere işaret edildi.

Cezayir Tarım Bakanı Abdulhafız Heni, birkaç gün önce Rusya-Ukrayna krizi sebebiyle tahıl ürünlerinde olabilecek endişeler üzerine ülkesindeki tahıl stoklarının 2022 yılının sonuna kadar yeterli olduğunu ifade etmişti.

Yaklaşık 1,3 milyon ton buğday üretimine sahip Cezayir'in, yıllık 9-12 milyon ton buğday tükettiği belirtiliyor.

Erdoğan: Almanya ile ticaret hacmimizi 50 milyar dolara taşıyacağız

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Almanya ile 2020'de 38 milyar dolar civarında olan ikili ticaret hacmimiz 2021'de 41 milyar doları aştı. Bu rakamı 50 milyar dolara taşımakta kararlıyız." dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Ukrayna'da kalıcı ateşkes için çabaların sürdürüleceğini belirtti. Almanya Şansölyesi Olaf Scholz ise, Türkiye ile AB arasında üst düzey diyalog formatlarını devreye sokacaklarını belirtti.

Almanya Şansölyesi Scholz ile Cumhurbaşkanı Erdoğan, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde görüştü.

Daha sonra kameraların karşısına geçen iki lider başta Ukrayna savaşı olmak üzere açıklamalarda bulundu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan özetle şunları söyledi:

"Kalıcı ateşkesin tesisi konusundaki çabalarımızı yılmadan sürdürmeye devam edeceğiz.

Avrupa güvenliğine yönelik önlemleri alırken diğer yandan çözüme dönük diplomatik çabaların hızlandırılmasında mutabık kaldık.

Almanya ile 2020'de 38 milyar dolar civarında olan ikili ticaret hacmimiz 2021'de 41 milyar doları aştı. Bu rakamı 50 milyar dolara taşımakta kararlıyız."

Olaf Scholz: Türkiye için üst düzey diyalog formatlarını devreye sokacağız

Almanya Şansölyesi Scholz, ise Türkiye ile AB arasında üst düzey diyalog formatlarını devreye sokacaklarını söyledi.

Scholz, "İlişkilerimizdeki büyük potansiyeli daha iyi değerlendirmek istiyoruz. Benim hükümetim bunun sorumluluğunu üstlenmiş durumdadır. AB ile Türkiye arasında enerji alanındaki işbirliği çok önemli" dedi.

Almanya Şansölyesi Scholz, Rusya lideri Putin'e Ukrayna konusunda çağrıda bulunarak, "Artık durun diyoruz" ifadesini kullandı.

Scholz Türkiye'nin Montrö Antlaşması maddelerini uygulamasayla ilgili ise, "Montrö anlaşması uyarınca Boğazların savaş gemilerine kapatılmasının önemli bir katkı olduğunu düşünüyoruz. Bunun için teşekkür borçluyuz" diye konuştu.

Scholz'un yanıtsız bıraktığı soru

Toplantının soru cevap kısmında Almanya Şansölyesi Olaf Scholz'un bazı gazetecilerin sorularını yanıtsız bırakması dikkat çekti.

Scholz'un NTV muhabirinin "Türkiye'ye silah ve askeri ekipman satışına getirilen örtülü ambargonun kaldırılmasına ilişkin adım atacak mısınız?" sorusuna yanıt vermedi. Scholz'un yanıtsız kalması bu konuda önemli bir gelişme olmayabileceğine işaret olarak yorumlandı.

Alman bir gazetecinin "Merkel insan hakları ihlallerini görmezden gelmekle suçlanmıştı" ifadeleriyle başlayan ve Türkiye'yle ilişkilerde bu konunun önemine dikkat çeken sorusuna ise Scholz:

"Sayın Merkel için insan hakları her zaman önemli olmuştur. Türkiye'nin milyonlarca mülteciye ev sahipliği yaptığı unutulmamalı. Merkel'in yaptığı anlaşma da Türkiye'ye bu anlamda maddi destekler verilmesine ilişkin önemli bir anlaşmaydı. Mülteci sorunu sadece Almanya'nın sorunu değildir ve sadece mülteciler ülkemize geldiğinde önem kazanmamalıdır. Dünyanın birçok bölgesinde mültecilere destek olmaya devam etmeliyiz" diye yanıt verdi.

İş dünyası Ruble ile ticaretten umutlu

Rusya'da Türk firmalarına ilgi artmaya başladı. Pek çok sektörde Türkiye'ye yönelen Rus firmalarının sayısının arttığı belirtiliyor. Rusların bu eğiliminin iki ülke arasındaki ticareti uçuracağını söyleyen Türk iş insanları, Rusya ile Ruble üzerinden ticaretin artırılması için bir sistemin realize edilmesini istiyor.

Ukrayna'ya başlattığı askeri hareket nedeniyle Batı'nın yaptırımları sonucu ekonomik sarsıntı yaşayan Rusya'da, ticari hayat kabuk değiştirmeye başlarken, Türk firmalarına olan ilgi de artmaya başladı. Zara'dan H&M'e, IKEA'dan Hugo Boss'a çok sayıda Avrupa menşeli firma Rusya pazarından çıkarken, bu firmalardan doğan boşluklar için Türk firmaların kapısı çalınıyor. Sadece perakende değil, gemi inşadan kimya sektörüne kadar birçok alanda hammadde ihtiyacı için Türkiye'ye yönelen Rus firmalarının sayısının arttığı belirtiliyor. Türkiye'yi bir çıkış kapısı olarak gören Rusların bu eğiliminin, iki ülke arasındaki ticareti uçuracağını söyleyen Türk iş insanları, şu anki en büyük problemin para alışverişinde yaşandığını ifade ederek, bir an önce Rusya ile Ruble üzerinden ticaretin artırılması için her iki tarafı da zarara uğratmayacak bir sistemin realize edilmesini istiyor. Hali hazırda iki ülke arasında Ruble-TL sistemi çalışıyor ancak bunun geliştirilmesi şart. Rusya ve Türkiye'de yerel paranın devalüe olması nedeniyle işletmeler, Ruble-TL ticaretini riskli buluyor ancak bazı iş insanlarına göre bir takım düzenlemelerle bu risk ortadan kalkabilir. Bu

konuda neler yapılması gerektiğini Türk iş insanlarıyla görüştüm ancak ondan önce şunu belirtmek isterim; bazı Türk firmaları, Rus müşterilerinden gelen Ruble ile ticaret tekliflerini kabul etmeye başladı. Bu firmalardan biri; Damat-Tween markalarının sahibi Orka Holding.

‘Destek olmak istiyoruz’

Rusya’da 20’ye yakın bayisi olan Orka Holding’in Genel Koordinatörü Osman Arar, “Rusya’ya Gürcistan üzerinden ürün gönderiyoruz. Şu ana kadar para alışverişinde bir problem yaşamadık. Banka sisteminde sıkıntı yok. Ancak Ruslar şu anda dolar bulamıyorlar, sıkıntı burada. Biz de ‘Bundan sonra Ruble ile alışverişi de kabul edeceğiz’ diye oradaki bayilerimize deklare ettik. Rusya’daki bayilerimize bu şekilde destek olmak istiyoruz” diyor. Kiğılı’nın CEO’su Hilal Suerdem de, Ruble-TL ile ticaretin gündemlerinde olduğunu belirterek, “Rusya’da franchisee’lerimiz var. Şu ana kadar sıkıntı yaşamadık ödemelerle ilgili ancak bundan sonrası için Ruble-TL sistemini devreye alabiliriz gibi görünüyor. Ürünleri bu sisteme göre yeniden fiyatlıyorsak zarar etmeyiz” diye konuşuyor. Şimdi gelelim, bu sistemin hız kazanması için neler yapılması gerektiğine dair iş insanlarının görüşlerine...

‘Aylık kur açıklanmalı’

İHKİB eski Başkanı ve halen İTO Meclis Üyesi olan Hikmet Tanrıverdi, Türkiye’de Ruble ile ticaretin başlamasına vesile olan bir isim. 2008’den beri konuyla alakalı çalışan Tanrıverdi, sistemin daha da yaygınlaştırılması için bazı önerilerde bulunuyor. Tanrıverdi, öncelikle Rusya pazarında yeni doğan fırsatlarla ilgili şunları söylüyor: “Türkiye için iyi olacak gibi görünüyor. Avrupalılar Rusya’dan çekilince bir sürü yeni alan çıkacak bize. Daha önce hiç ihraç etmediğimiz ürünler istiyorlar.

Bana da bu konuda sorular geliyor. Bir gemi üreticisi ulaştı örneğin, üretimle ilgili her türlü araç gereci Türkiye’den almak istiyorlar, dezenfektanlarda, deterjanlarda kullanılan kimyasal madde almak istiyorlar. Perakendecilerden boşalan mağazalar için Türk firmalarına ulaşmak, onlara mağaza kiralamak istiyorlar.” Ruble-TL ile ticaretin ise 2010’dan beri bankalar arasında kullanıldığını ancak hayal edilen büyüklüğe ulaşmadığını söyleyen Tanrıverdi, “Şu anda Türkiye için tam zamanı. Bu sistem nasıl daha etkili olur? Bizim Merkez Bankası onlarla anlaşacak, ya bir kur aralığı verecek ya da aylık kur açıklayacak. En az aylık olması lazım ki ticaret yapanların düzeni bozulmasın. ‘Bu sürede bu kurdan Rubleyi alıp yerine TL

vereceğim' diyecek. Bunu da bankalar üzerinden yapacak. Topladığı Rubleleri de Rusya Merkez Bankası ile anlaşp, 'Size olan doğalgaz, petrol borcumuzu da Ruble olarak gönderiyorum' diyecek. Bu kadar basit. Bizim en başından beri söylediğimiz bu.

'Bu sistem işler!'

Ege Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği Başkanı Erkan Zandar da, hazır giyim ve deri sektörü olarak kendi aralarında bu sistemle ilgili fikir alışverişinde bulunduklarını söyledi. "Ruble ile ticaret yapılabilir ama şöyle bir sıkıntı var" diyen Zandar şunları paylaştı: "TL-Ruble paritesi stabil değil.

Otomatikman şöyle olur bu iş; oradan buraya gelen Ruble'nin tekrar buradan yaptığımız ödemelerde kullanılabiliyor olması lazım. Bizim Ruble cinsinden doğalgaz veya petrol ödeyebiliyor olmamız lazım. Şirketler özelinde baktığınız zaman da bizim bütün işimiz hammaddede dolar bazlı. Bu sistem olur mu, olur. Nasıl olur? Biz bugün TL ile de mal satıyoruz iç piyasaya. Ama o günkü kurdan hesaplayarak. Dolayısıyla Rus müşteriye de yine dolar fiyat verilir. Ödeme gününde o kadar Ruble Rusya'dan yatırılır. O kadar Ruble buraya TL olarak gelir, o TL'yi alır siz dövizde çevirirsiniz. TL ve Ruble'nin karşılıklı olarak konvertibl hale gelmesi ve bizim bu Ruble'yi karşı tarafa gönderiyor olmamızın bize avantajı büyük olur. Bu sistem işler. Örnek veriyorum, para Denizbank'a gelir. O gün sizin o kadar Ruble kadar TL'niz hesabınıza geçer, o Rubleyi alır tekrar Merkez Bankası'na iade eder bu banka. Merkez Bankası da o Rubleyi bir sonraki doğalgaz faturalarında öder." İHKİB Başkanı Mustafa Gültepe de, "Her iki ülkenin kuru da oynak. Ancak belli bir noktada anlaşılır diye düşünüyoruz. Karşılıklı ticaret yaptığımız firmalarla belli bir anlaşma noktasına gidilebilir ya da bir kur sabitlemesi yapılabilir. Sistem şekillenir ancak biraz zaman lazım" diyor. TASEV Başkanı Hüseyin Çetin ise, "Devletin araya girip dolarda yaptığı gibi, kur riskini ortadan kaldıracak bir sistemi uygulaması ticaretin önünü açar" diye konuşuyor.

Rus vatandaşları bankalara hücum etti

Banka şubeleri Rus vatandaşlarının yoğun ilgisiyle karşı karşıya. Savaş ve Rusya'daki sermaye kontrolü adımları sonrası Türkiye'ye göç eden Rus vatandaşları hem birikimlerini sisteme sokmak hem de Türkiye'deki yaşantılarını finanse edebilmek için banka hesabı açıyorlar.

Şebnem TURHAN

Rusya-Ukrayna savaşı sadece Ukraynalı mülteci yaratmıyor işlerini kaybeden, zorunlu askerliğe girmek istemeyen ve ekonomik şartların daha da ağırlaşmasından korkan birçok Rus vatandaşı da ülkesini terk ediyor. Türk Hava Yolları'nın her gün tarifeli 5 sefer üzerinden karşılıklı İstanbul-Moskova uçuşları sürüyor. Türkiye de alınan yaptırımlar konusunda henüz çekimser. İşte tüm bunlar Rusya'dan kaçanların önemli bir adresinin de Türkiye olmasını sağlıyor. Bankacılık kaynaklarından edinilen bilgiye göre son haftalarda Rus vatandaşlarının banka hesabı açma taleplerinde yoğun bir artış var. Bunun yanı sıra Rusya'da patlayan kripto para hacmi de Rus vatandaşlarının Rusya'nın uyguladığı para kontrolü önlemlerini aşmanın bir yolunun da kripto paralardan geçtiğini gösteriyor.

TL cinsi hesap açılıyor

Rusya Merkez Bankası, yurtdışına para transferini kısıtladı. Ardından 9 Eylül'e kadar ruble karşılığı döviz satışını askıya aldı. Rusya Merkez Bankası bankalardaki döviz hesaplarından para çekilişine 10 bin dolar sınırı koyarken, üzerindeki miktarları ruble olarak alınabileceğini açıkladı. Tüm bu kısıtlamalar göç eden Rus vatandaşlarının da işlerini zorlaştırmış durumda.

Bilgi veren bankacılık kaynakları şubelerde yoğun bir Rus vatandaşı akımı gözlediklerini dile getiriyor. Yabancı ülke vatandaşlarının Türkiye'de TL hesabı açabilmeleri için ikametgâh adresi, vergi numarası, pasaport numarası ve mobil telefon numarası bilgilerini vermeleri yeterli oluyor. Edinilen bilgiye göre çoğu banka şubesi ikametgahı geçerli sayarak hesap açıyor. Ancak en önemli konu bu hesaplar TL ile açılıyor hiçbir banka kesinlikle Ruble kabul etmiyor. Ruble artık konvertible bir para birimi değil. Peki bu TL hesaplar Ruslara nasıl bir fayda sağlıyor?

Bankacılık kaynakları bunun iki duruma işaret ettiğine dikkat çekti. Birincisi yeni bir yaşam oluşturma ikincisi ise TL hesabının ardından yabancı para hesabı açarak döviz birikimlerini sisteme kaydettirebilmek. Rusya'da işlerin daha kötüye gidebileceğini düşünen Rus vatandaşlarının yeni bir ülkede yaşam kurmak için en önemli ihtiyaçlardan biri olan banka hesabına sahip olmasının önemli bir adım olduğunu belirten bankacılık kaynakları gelecek dönemde yoğun bir Rus mülteci grubuyla karşı karşıya kalınabileceğine vurgu yaptı.

İkinci durum ise bankacılık sistemine entegrasyon sağlayabilmek. TL hesabını açtıktan sonra döviz hesaplarıyla yanlarında getirmelerine izin verilen yani ülkeden nakit olarak çıkarılabilecek limit olan 10 bin dolara kadar paralarını bankacılık sistemine kaydetmiş oluyorlar. Yanlarında 5 bin dolara kadar izin var ama bu sınırlamalardan önce gelen Ruslar çok daha fazla miktarı kayıt altına geçirmiş olabilir. Böylece Türk bankaları üzerinden birikimlerini Avrupa veya diğer ülkelere çıkarmaları da mümkün.

Kripto para platformları kullanılabilir

Bir diğer yöntem ise kripto para piyasası olarak öne çıkıyor. Kripto işlem hacminin son haftalarda Rusya'da rekor kırmasını da analistler bu durumun yansıması olarak yorumladı. Dünyanın en büyük kripto para borsası Binance ve Avrupa'nın en büyüğü Kraken platformlarını Ruslara kapatmadılar. Ve bu sistemlerde Ruble ile işlem yapmam hala mümkün. Ruslar bankacılık sistemine girmeden, dünyanın herhangi bir ülkesinden herhangi bir ülkesine kripto para gönderebiliyorlar. Ruble olarak Rusya'dan aldıkları kripto parayı dolara çevirip Avrupa'daki borsadan veya global borsalardan almaları mümkün. Türkiye'deki kripto para platformlarında ise Rus vatandaşlarının hesap açması biraz zor. MASAK'a bağlı olmasalar da ilk günden beri kripto para platformları TC kimlik şartı uyguluyor. O nedenle Türkiye'de kripto paradan TL'ye dönmek için ise yüksek komisyonlarla aracı bulabilirler veya kripto para uzmanlarının verdiği bilgiye göre Kapalıçarşı'da bu işlemi gerçekleştirebilirler.

Ya da Türkiye'ye geldiklerinde yine Avrupa'daki borsalarda dolara dönüp onu Türkiye'de TL olarak alma şansları da var. Öte yandan Rusların İstanbul ve Antalya'da konut satın alma ve kiralama taleplerinde de yoğun artış yaşandı.

MIR sistemiyle TL-TL işlemleri yapılıyor

Kredi kartı devleri Visa ve Mastercard'ın, Rus bankalarını yasaklamasının ardından Rusların MIR sistemi yeniden tartışılır oldu. Türkiye'de Vakıfb ank, Ziraat Bankası ve İş Bankası MIR kart ile işlem yapılmasına yönelik anlaşmalar yapmış durumda. Bankacılık kaynaklarının verdiği bilgiye göre MIR'e dahil olan bu bankaların geçmiş dönemlerde de işlem hacmi milyon TL'yi zor buluyordu. Rus turistlerin ağırlıklı olarak harcamalarını Visa ve Mastercard ile yaptığı belirtiliyor. Bir bankacılık kaynağı MIR sisteminde bankaların TL-TL üzerinden mahsuplaştığını Ruble'nin kullanılmadığını dile getirdi.

Brent petrol 100 doların altını test etti

Merkez bankalarının faiz kararlarının geleceği haftada oynaklık devam ediyor. Brent petrol 100 doların altını test ederken, Fed'in yarınki faiz kararı öncesi ülkede 10 yıllık tahvil faizi yüzde 2,17 ile Haziran 2019'dan sonraki en yüksek seviyeyi test etti.

Piyasalarda kritik haftanın ikinci işlem gününde hareketlilik sürüyor. Üç yılı aşkın sürenin ardından faiz artırımına hazırlanan ABD Merkez Bankası'nın (Fed) yarınki kararları öncesinde oynaklığın yüksek seyrettiği gözleniyor.

Rusya-Ukrayna savaşı ve bu paralelde açıklanan yaptırımların ekonomilere etkisine ilişkin endişeler piyasaların yönü üzerinde belirleyici olmaya devam etse de Çin'de artan vaka sayıları ve Fed'in yaklaşan faiz kararının fiyatlamalara dahil edilmesiyle piyasalarda oynaklık önemli boyutlara ulaştı.

Petrolde yön aşağı

Rusya ile Ukrayna arasında gerçekleştirilen müzakerelere yönelik iyimserliğin artması ve Çin'de artan vaka sayılarının talebi zayıflatacağı endişeleri emtia fiyatlarındaki geri çekilmeyi beraberinde getirirken, Brent petrolün varil fiyatı dün yüzde 5,7 azalışla 104,2 dolara kadar gerilemesinin ardından bugün de iki haftanın en düşük seviyesi olan 98,2 doları gördü.

Altında yüzde 1 düşüş

Küresel piyasalarda spot altın iki haftanın en düşük seviyelerinde. Spot altın yeni günde yüzde 1'in üzerinde düşüşle 1.940 dolardan işlem görüyor. Yurtiçinde gram altın 917 lira seviyelerinde.

ABD faizi 2,5 yılın zirvesinde

Diğer taraftan Rusya-Ukrayna savaşına dair artan iyimserlik ve Fed'in yarınki toplantısında faiz artırımlarına başlayacağına kesin gözüyle bakılmasıyla tahvil piyasalarından da çıkış hızlandı. Bu durum, özellikle teknoloji ve büyüme hisseleri üzerindeki satış baskısını da artırırken, ABD'nin 10 yıllık tahvil faizi yüzde 2,17 ile Haziran 2019'dan sonraki en yüksek seviyeyi test etti.

Dolarda yükseliş eğilimi sürüyor

Dolar endeksi dün yatay seyirle 99,1 seviyelerinden kapanmasının ardından bugün 98,9'a geriledi. Haftanın ilk gününde 14,80 civarında seyreden dolar/TL, bu sabah da benzer seviyeleri korumayı sürdürüyor. Euro/TL ise hafif yukarı seyirler 16,30 seviyelerinde işlem görüyor.

Seçim barajı yüzde 7'ye iniyor, grup kurma şartı kalkıyor

AK Parti ve MHP tarafından hazırlanan Milletvekili Seçim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik yapılmasına ilişkin kanun teklifi iki partinin ortak imzasıyla Meclis Başkanlığı'na sunuldu. Kanun teklifi ile siyasi partilerin seçimlere girme şartı yeniden düzenleniyor. Teklifte seçim barajı yüzde 7'ye indiriliyor.

ANKARA - TBMM'ye sunulan Milletvekili Seçim Kanununda yapılan değişikliğe göre, ittifakı oluşturan siyasi partilerin her birinin çıkaracağı milletvekili sayısı, her bir seçim bölgesinde ittifak içinde elde ettiği oy sayısı esas alınarak genel D'Hondt uygulamasıyla belirlenecek. Yani her parti aldığı oy oranında milletvekili çıkaracak. İttifak içindeki siyasi partiler gerekli oy oranına ulaşmadan ittifak artık oylarından faydalanarak milletvekili çıkaramayacaklar.

Kanun teklifi ile siyasi partilerin seçimlere girme şartı yeniden düzenleniyor. Mecliste grup kurma şartı kaldırıyor. Seçmen göçünü önlemeye dönük düzenlemelerde yasa teklifinde yer alıyor. İl ve ilçe seçim kurulu başkan ve üyeleri, birinci sınıfa ayrılmış hakimler arasından kurayla belirlenecek.

AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Hayati Yazıcı ile MHP Genel Başkan Yardımcısı Feti Yıldız Milletvekili Seçimi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ni TBMM'de yaptıkları basın toplantısı ile kamuoyuna açıkladı.

Yazıcı, yaptığı açıklamada teklifin 15 maddeden oluştuğunu belirterek, ülke seçim barajının 7'ye indirilmesini teklif ettiklerin söyledi. Yazıcı, teklifin 2. maddesi ile 2839

Milletvekili Seçim Kanununun 34. maddesinde ‘İttifakın aldığı oy toplamı ülke barajını geçtiği takdirde seçim çevrelerinde milletvekili hesabı ve dağılımı ittifak içinde yer alan her bir partinin o seçim çevresinde aldığı oy sayısı dikkate alınarak bu maddenin üçüncü fıkrasına göre yapılır’ düzenlemesi yaparak Dhondt sisteminin uygulanacağını belirtti.

Gazetecilerin D'Hondt sistemine ilişkin sorularını yanıtlayan Hayati Yazıcı; “Mevcut durumda ittifak barajı geçmesi halinde; oylar ittifak içinde toplanıyor, genel D'Hondt sisteminde; kaç milletvekili ittifakın çıkaracağı genel sıralamasına giriyor ve ittifak kategori haline geliyor. İttifakı oluşturan partilerin o milletvekilinin oy oranlarına göre ortak oy dağılımı yapılmak suretiyle kendi içinde hesaplanıyor. Burada biz bunu ayırttık. Her partinin D'Hondt uygulamasında görünür olmasını sağladık. Yani ittifakı oluşturan oy oranları, ittifak çerçevesinde oyu belirlenecek, o oyla birlikte genel D'hondt sıralamasına girecek. İttifak içinde aldıkları oylar belirlenecek, sonra ittifak olursa her partinin aldığı her partinin oy miktarı genel D'Hondt sıralamasında işlem görecektir” dedi.

Milletvekili çıkarması kendi oyuna bağlı

MHP Genel Başkan Yardımcısı Yıldız ise, “Daha açık şekilde izah edeyim. Milletvekili seçim kanununda yapılacak değişikliklerle siyasi partiler seçim bölgesinde gerekli oy oranına ulaşmadan içinde bulunduğu ittifakın oyundan faydalanarak milletvekili çıkaramayacaktır. Açık izahı budur. Türkiye genel barajını ittifak ile geçecek ancak milletvekili çıkarması kendi oyuna bağlı. Çünkü bu çok büyük haksızlıklara sebep olmuştur” dedi.

Muhalefetin yasa teklifinin Meclis'te görüşmeleri sırasında barajı daha düşük olması yönünde teklif getirmesi halinde yaklaşımlarının sorulması üzerine Hayati Yazıcı, “Meclisin iradesine ipotek koyamayız. Bu bizim teklifimiz. Bugüne kadarki verileri böyle değerlendirdik, böyle uygun gördük. Meclis ne yapar bilmiyoruz” dedi.

MHP Genel Başkan Yardımcısı Fethi Yıldız, teklifin kapsamlı olmadığı belirterek, “Bu kanun yürürlüğe girdiği andan itibaren bir yıl içinde yapılacak seçimler uygulanmaz. Erken seçim tartışmalarına son verilmiştir” dedi.

Yasa teklifi ile il seçim kurulu başkan ve üyeleri ile ilçe seçim kurulu başkanının birinci sınıfa ayrılmış hakimler arasında kura ile belirlenmesi, siyasi partilerin sandık kuruluna üye adayları bildirmelerine ilişkin konular düzenleniyor.

Yem sorunu çözülmezse hayvancılık çöker

Ali Ekber YILDIRIM

15 Mart 2022 Salı

Rusya'nın Ukrayna'yı işgali ile başlayan savaş, gıda güvenliğini, gıda egemenliğini bir kez daha gündeme getirdi. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) gıda fiyatlarının yüzde 8 ile yüzde 20 oranında artacağına dikkat çekti. Yetersiz beslenen insan sayısının artacağını ve gerekli önlemler alınmazsa yoksulların gıdaya erişiminin daha da güç hale geleceği uyarısı yaptı.

Türkiye'de daha çok buğday ve ham ayçiçeği yağı üzerinden bu savaşın etkileri konuşuluyor. Gündeme çok fazla gelmese de asıl büyük sorun hayvancılıkta yaşanıyor. Yem hammaddelerinde fiyatlar artıyor. Artan yem fiyatları karşısında çiğ süt fiyatı sabit tutuluyor. Süt yem paritesi bir kez daha üretici aleyhine bozuldu. Çiğ süt üreticisi sattığı 1 litre çiğ süt ile 1 kilo yem alamaz hale geldi. Karkas et fiyatındaki yükselme ile birlikte inek kesimi, düve kesimi hızlandı.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO), ithal ettiği arpa ve mısırı üreticiye piyasa şartlarına göre daha ucuza veriyor. Fakat bundan yetiştiricilerin hepsi yararlanamıyor. Ayrıca hayvanlara sadece bu iki ürün yedirilmiyor. Bu nedenle verilen bu destek yeterli olmuyor.

Günlük zam yapılıyor

Yem sanayicileri, dışarıdan ithal edilen yem hammaddelerinin fiyatı artınca, artık günlük zam yapmaya başladı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Tarım Kredi Kooperatifleri'nin yemde yüzde 12 indirim yapacağını açıklamasından sonra önce yüzde 12 indirim yapıldı sonrasında yüzde 20'yi geçen zamlar oldu.

Tarım Kredi Kooperatifleri'nin buzağı başlangıç yemi Şubat sonunda 50 kiloluk çuvalı 214 lira 45 kuruştı. 10 Mart'ta 228 lira 73 kuruşa çıktı. Bir gün sonra 11 Mart'ta 240 lira 73 kuruş oldu.

Aynı dönemde sığır süt yemi standart 50 kiloluk çuvalı 193 lira 28 kuruştan 208 lira 61 kuruşa, 11 Mart'ta 220 lira 61 kuruşa yükseldi. Sığır süt yemi ekstra 50 kiloluk çuvalı 250 lira 28 kuruştan 10 Mart'ta 265 lira 77 kuruşa, 11 Mart'ta ise 277 lira 79 kuruşa çıktı. Sığır besi yemi standart 50 kiloluk çuvalı Şubat sonunda 187 lira 65 kuruştan satılırken, 10 Mart'ta 201 lira, 27 kuruşa, 11 Mart itibarıyla 213 lira 27 kuruşa yükseldi.

Balıkesir bölgesi için geçerli olan bu fiyatlar peşin alındığında geçerli olan fiyat. Vadeli alındığında 90 güne kadar aylık yüzde 1.40 vade farkı uygulanıyor. Dökme yem siparişlerinde ise ton başına 30 lira indirim uygulanıyor.

Bu kadar rakamın özeti şu; Tarı Kredi Kooperatifleri'nde tonu 4 bin 300 liranın altında yem yok. Çeşidine, içeriğine göre tonu 5 bin 500- 6 bin liraya kadar yem var. Bu satırlar yazılırken bile yeni zam gelmiş olabilir. Bu nedenle yukarıdaki fiyatlar sadece yem fiyatındaki günlük artışları anlatmak için yazıldığını bilmenizi isterim.

Et fiyatı artıyor, üretici sevinemiyor

Karkas yani kemikli etin kilosu 80 lirayı buldu. Normal şartlarda üreticinin, yetiştiricinin, besicinin çok sevinmesi gerekirken artan fiyata üzülmüyorlar. Fiyatın daha çok artmasından endişe duyuyorlar. Maliyetler, yem fiyatları dikkate alındığında karkas etin daha da yüksek olması gerekiyor. Fakat yetiştiriciler fiyat biraz daha artarsa kırmızı et ithalatının yapılmasından korkuyor. Bu nedenle sektör adeta ikiye bölünmüş. Karkas etin artması gerektiğini ve maliyetler nedeniyle zarar ettiklerini söyleyen de var. Fiyat daha çok artarsa yapılacak et ithalatı ile tamamen iflas edeceklerini düşünenler de var.

Aslında bir süreden beri besiciler kestikleri hayvanların yerine yenisini koyamıyor. Bu nedenle küçük de olsa, büyük de olsa çok düşük kapasite ile çalışıyor. Bu gelecek açısından en büyük risk.

Süt hayvancılığı yapanlar ise artan kırmızı et fiyatı nedeniyle düve, inek kesiminin artmasından endişe ediyor. Süt ucuz olunca süt inekleri, hayvancılığın geleceği olan düvelerin kesimi hızlanıyor. Bu nedenle süt yem paritesine uygun olarak çiğ süt alım fiyatının mutlaka 7 lira 40 kuruş seviyelerine çıkarılması ve yeme zam geldikçe, maliyetler arttıkça çiğ süt fiyatının güncellenmesi gerekiyor. Bunun için Ulusal Süt Konseyi acil toplanmalı.

İthalat kolay ve ucuz değil

Türkiye, yem hammaddeleri bakımından yüzde 50'nin üzerinde dışa bağımlı. Yapılması gereken yem hammaddelerindeki dışa bağımlılığı ortadan kaldırmak. Yem üretimini artırmak. Çünkü bugün artık ithalat yapmak hem kolay değil hem de ucuz değil. Yem sanayicileri, tıpkı bitkisel yağ sanayicileri gibi Rusya'dan gelecek gemileri gözlüyor.

Türkiye yılda 1.5 milyon ton kepek ithal ediyor. Kepeğin en büyük 2 tedarikçisi Rusya ve Ukrayna. Savaş çıkmadan önce kepeğin tonu 190 dolardı. Şimdi 300 doların üzerinde. Üstelik ürün yok. Türkiye'nin, ham yağ taşıyan gemileri gibi, kepek gemileri de bekletildi. Sektör zor duruma düştü.

Tarımsal üretim artırılsa sadece bitkisel yağ, ekmek üretimindeki sorunlar çözülmeyecek yem sorunu da çözülür.

Ayçiçeği üretimini artırırsanız çekirdeği ülke içinde kırılarak hem yağ elde edersiniz hem de çekirdeğin kabuğundan posasından küspe elde ederek yem üretiminde değerlendirirsiniz.

Buğday üretimini artırırsanız ve un ihracatı için değirmenleriniz çalıştığında ortaya çıkan kepek yemde kullanılır.

Şeker pancarı üretimini artırırsanız işlenirken elde edilen melas yemde kullanılır. Arpa, mısır gibi ürünlerin üretimini artırırsanız doğrudan yem sorununun çözülmesine katkı sağlamış olursunuz.

Aksi takdirde çok pahalıya ithalat yaparsınız ve hayvanlarınıza yedirdiğiniz yemin fiyatı her gün artar. Yetiştirici yem alamaz duruma gelince hayvanını kesmek ve sektörden çekilmek zorunda kalır.

Üretim seferberliğine ihtiyaç var

Türkiye'nin ithalata değil, üretim seferberliğine ihtiyacı var. Bunun için üretimi artıracak önlemler alınmalı. Tohumdan başlanarak. Yem bitkileri üretimi desteklenmeli. Son olarak yapılan dekar başına 50 liralık destek dolaylı olarak yem sektörünü de etkileyecektir. Fakat yeterli değil, yem bitkileri üretimine de mutlaka ilave destekler sağlanmalı.

Sulama yatırımları tamamlanarak tarımsal sulama potansiyeli artırılmalı. Tarımsal sulamada suyun verimli kullanılması sağlanmalı. Yılbaşı gecesi sulama elektriğine yapılan yüzde 92 oranındaki elektrik zammı hemen geri alınmalı.

Mera hayvancılığının daha çok desteklenmesi ve mera alanlarının korunması, ıslahı, ot veriminin artırılması gerekir. İthal yeme dayalı hayvancılığın sürdürülebilir olmadığı artık görülmesi gerekir.

Özetle, Türkiye tarımsal potansiyelini değerlendirmek yerine tercih ettiği ithalat sevdasından derhal vazgeçmeli. Ülke genelinde başlatılacak üretim seferberliği ile kendi kendine yeterli hale gelebilir. Bugün buğdaydan bitkisel yağa, yemden bakliyata birçok üründe üretim odaklı politika ile Türkiye tarımdan zenginlik üreten, pandemiyi de savaşı da fırsata çevirebilir. Bunu yapmazsa yarın çok geç olacak ve bundan istisnasız herkes zarar görür.

Üretici ne istiyor?

Çiğ süt üreticileri yaşadıkları sıkıntıları her fırsatta dile getiriyor. Tüm Süt, Et ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Derneği (TÜSEDAD) Yönetim Kurulu Başkanı Sencer Solakoğlu bu konuda en çok çaba gösterenlerden. Geçen hafta bakanlıklar nezdinde görüşmeler yaptı. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin organizasyonu ile yapılan toplantıda Ticaret Bakanı Mehmet Muş'a, ayrıca, Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı Mahmut Gürcan, Tarım ve Orman Bakan Yardımcısı Fatih Metin ile yapılan toplantılarda üreticilerin taleplerini dile getirdi.

Bazılarının bakanlıklara süt yem paritesinin 1,15 olması yönünde çalıştığını, yani 1 litre sütle 1 kilo 150 gram yem alınmasının önerildiğini belirten Sencer Solakoğlu, bunun ülke hayvancılığına hançer saplamak olduğunu ve kabul edilemeyeceğini söylüyor.

TÜSEDAD Başkanı Sencer Solakoğlu'nun yaptığı hesap ve çözüm önerisi ise özetle şöyle: "Hesap basit. Bir inek kesen üreticinin eline 20 bin lira para geçiyor. Diyelim ki 1 litre sütten 1 lira para kazanıyor. 20 bin litreyi bir inekten ancak 3 yılda alır. Oysa 20 bin lirayı bankaya yatırırsa her yıl garanti 3500-4000 lira faiz geliri elde eder. İneği sağsan zarar ediyor. O zaman kesim tek çözüm. Tüm paydaşlara bu hesabı anlattım. Süt fiyatı pariteye bağlı olmak zorunda. Gerekirse aylık değişmek zorunda. Bu durumdan inanın sadece üretici zarar görmüyor. Topyekün ülke olarak zarar görüyoruz. Ramazan sonuna kadar fiyatların fazla artmasını istemiyorlar. Çözüm önerim şöyle oldu. O zaman süt destekleme primini litrede 2 lira yapın ve pariteyi buna göre düzenleyin. Ramazan sonrası dolar düşer yem fiyatları gerilerse fiyatı buna göre ayarlarsınız. Ancak destekleme ödemesini farklı yapmalısınız. Bu ay ürettiğim sütün desteği en geç 45 gün sonra hesaba geçmeli. Desteği almak için 6 ay beklersek yine bu iş olmaz. Fiyatı bir an önce hatta bu aybaşından geçerli arttırmalıyız. Daha ne demeliyiz, bilemiyorum, çok üzgünüm çok. Konu enflasyon değil ülkenin hayvancılığı ve gıda güvenliği."

Savaş, gıda milliyetçiliğini körüklüyor

İrfan Donat

14 Mart 2022 Pazartesi, 12:23

Pandeminin ilk dönemlerinde baş gösteren gıda milliyetçiliği, jeopolitik risklerin artmasıyla yeniden hortladı.

Rusya'nın Ukrayna'ya saldırması ile birlikte tarım emtia fiyatlarında görülen sert yükselişler ve tedarikte artan riskler birçok ülkede paniğe yol açtı.

Tarım ve gıda, deyim yerindeyse ülkelerin milli güvenlik meselesine dönüştü.

Bazı ülkeler, gıda korumacılığı refleksiyle kendince stratejik gördüğü ürünlerin ihracatına yasaklama getirirken, dış ticarete ek vergi, kısıtlamaya yönelik ön izin ve kota uygulamaları da seçenekler arasında yerini aldı.

İthalatçı ülkeler ise stoklarını sağlamlaştırmak adına alımlarını agresif şekilde artırmaya başladı.

Uzmanlar, artan talep paniğinin tarım emtia fiyatları açısından yeni bir dalga yaratabileceği endişesi taşıyor.

Gelin isterseniz son haftalarda ülkeler bazında alınan kararlara birlikte bir göz atalım.

Ukrayna'dan kritik hamle

Saldırı **altındaki** Ukrayna, stratejik olarak tanımlanabilecek tarım ürünlerinin önemli bir kısmında ihracatını askıya aldı.

Ukrayna hükümeti, çavdar, yulaf, karabuğday, tuz, şeker, et ve hayvancılık ihracatını durdururken, buğday, mısır ve ayçiçek yağı ile kümes hayvanları ve yumurta

ihracatına da öz izin şartı getirdi. Ukrayna, bu uygulamalara ek olarak son olarak da gübre ihracatına yasak getirdi.

Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksandar Vucic, jeopolitik risklerden kaynaklanan fiyat artışlarına karşı buğday, mısır, un ve yemeklik yağ ihracatını yasaklayacaklarını duyurdu. "1945'ten bu yana en büyük krizden geçiyoruz" diyen Vucic, kendi halkının ihtiyacını karşılayacak kadar buğdayı stoklarında tutacağını açıkladı.

MACARİSTAN TAHİL İHRACATINI DURDURDU

Benzer bir hamle Macaristan'dan geldi. Macaristan Tarım Bakanı Istvan Nagy, Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinden kaynaklanan fiyat artışları nedeniyle tüm tahıl ihracatını durdurma kararı aldıklarını açıkladı.

Küçük bir tedarikçi konumundaki Moldova da Mart ayı itibariyle buğday, mısır ve şeker ihracatını geçici olarak durdurdu.

BULGARİSTAN'DAN ÖRTÜLÜ YASAK

Buğday stoklarını 1.5 milyon ton artıracığını duyuran Bulgaristan, resmi olarak tahıl ihracatının kısıtlanmasına yönelik bir karar açıklamadı ama ülkenin tahıl üretici birliği temsilcileri, ekstra gümrük kontrolleri ve ihracat işlemlerinin zorlaştırılarak gayri resmi yollarla "örtülü bir ihracat yasağı" uygulandığını savunuyor.

Ulusal Tahıl Üreticileri Birliği Başkanı Radoslav Hristov, "Bulgaristan şu anda, resmi olarak değil ama sözlü talimatlarla malların serbest dolaşımı konusunda AB kararını ihlal ediyor" diyor.

Romanya'nın da tıpkı Bulgaristan gibi tahıl ticaretinde gayri resmi bir ihracat kısıtlamasına başvurduğu belirtiliyor.

Gıda korumacılığına yönelik bir hamle de Endonezya'dan geldi. Dünyanın en büyük palm yağı üretici ve ihracatçısı konumundaki Endonezya, Şubat ayı itibariyle fiyatı son 1 yılda 40 artan palm yağının ihracatına ön izin şartıyla kısıtlama getirdi.

ARJANTİN'İN YENİ MEKANİZMASI

Geçen yıl yerel gıda fiyatlarındaki sert yükselişler sonrası sığır eti başta olmak üzere bazı tarım ürünlerinin ihracatına kısıtlama getiren Arjantin, yeniden düğmeye bastı. Önemli bir tahıl tedarikçisi konumundaki Arjantin, kendi un sanayisi için buğday tedarikini garanti altına alacak ve makarna fiyatlarının artışını frenleyecek bir mekanizma oluşturuyor. Bir başka deyişle Arjantin, stratejik gördüğü tarım ve gıda

ürünlerinin ihracatına yeniden sınırlama getiriyor. Arjantin ayrıca soya yağı ve küspesine yönelik ihracat kaydını durdurdu.

Bilindiği üzere Rusya, önceki yıldan bu yana tahıl ihracatına kota getirirken, ihracata getirdiği ek vergi uygulamasını da haftalık bazda güncelliyor. Ama bu uygulamalara her geçen gün bir yenisi ekleniyor. Rusya Başbakanı Mikhail Mishustin, ihracat pazarları yerine tahıl tedarikinde kendi iç tüketimlerine öncelik vermeleri gerektiğini söyleyerek ihracat kısıtlamasını gündeme getirdi. Rusya, 30 Hazirana kadar buğday, mısır, çavdar ve arpa ihracatını yasaklamayı değerlendiriyor.

Söz konusu kararlara her geçen bir yenisi ekleniyor. Son olarak Cezayir Cumhurbaşkanlığından yapılan yazılı açıklamada, Cumhurbaşkanı Abdülmecid Tebbun'un gıda tüketim ürünlerinin ihracatına dair talimat verdiği belirtildi. Cezayir'de yağ ve şeker ile birlikte makarna, irmik gibi tüm buğday türevleri gibi ithal ettiği gıdaya yönelik tüketim ürünlerinin tamamının ihracatını yasaklama kararı aldı. Aynı zamanda dünyanın en büyük gübre ihracatçısı konumundaki Rusya, amonyum nitrat ihracatına da iki aylık bir yasak getirdi.

G7 TARIM BAKANLARINDAN ÇAĞRI

Tüm bu gelişmeler ışığında G7 ülkeleri tarım bakanları, geçen hafta ortak bir açıklama yaptı.

Rusya'nın Ukrayna'yı işgali ile artan arz ve fiyat spekülasyonuna karşı küresel gıda ihracatçısı konumundaki ülkelere çağrıda bulunulan açıklamada, ülkelerin ihracatı kısıtlamalarına yönelik uygulamalarına son verilmesi istendi.

Ortak açıklamada, "Tüm ülkeleri gıda ve tarım pazarlarını açık tutmaya ve ihracatlarını kısıtlayıcı her türlü haksız tedbire karşı dikkatli olmaya çağırıyoruz. Gıda fiyatlarındaki herhangi bir artış ve uluslararası piyasalardaki oynaklık, gıda güvenliğini ve beslenmeyi küresel ölçekte, özellikle de gıda güvenliğinin düşük olduğu ortamlardaki en savunmasız kesimleri tehdit edebilir" ifadelerine yer verildi.

GIDADA EN KIRILGAN ÜLKELER

2022 yılının dünyasında hala savaş ve çatışmalar, açlık ve gıda arz güvensizliğinin ana itici gücü olmaya devam ediyor.

Rusya'nın Ukrayna'yı işgali ile gıda bağımsızlığı ve tarımda kendi kendine yeterlilik konuları daha da önem kazanırken, hali hazırda savaş ve doğal afetlerden muzdarip olan pek çok savunmasız ülkenin kırılganlığı arttı.

Orta Doğu ve Afrika ile birlikte Asya'da da pek çok ülkenin Rusya ve Ukrayna ile önemli tarımsal ticaret bağları söz konusu. Başta Mısır olmak üzere Endonezya, Bangladeş, Pakistan, Fas, Tunus, Filipinler, İran, Sudan, Nijerya, Etiyopya, Tanzanya, Cezayir, Kenya, Yemen ve Güney Afrika gibi ülkelerin Karadeniz bölgesinden hem tahıl hem de yağlı tohumlar tarafında ciddi bir ithalatı söz konusu.

Savaşın uzaması halinde yaşanacak arz ve tedarik sıkıntısı söz konusu ülkelerde kıtlık riskini artırıyor. Pandeminin başlangıcından bu yana yükselişe geçen küresel açlık sorunu, dünyanın hemen hemen her köşesinde artıyor ve en büyük can kaybı Afrika ve Asya ülkelerinde yaşanıyor.

Dünya Gıda Programı (WFP) verilerine göre, mevcut savaşların gölgesinde 283 milyon insan açlık riskiyle karşı karşıya kalabilir ve 45 milyon insan ise kıtlık tehlikesi ile karşı karşıya...

TÜRKİYE'NİN İTHALAT VE İHRACAT HAMLELERİ

Türkiye de son haftalarda gıda arz güvenliği ve fiyat istikrarı adına bir dizi kararlar alıyor.

Örneğin, ayçiçeği yağının ikamesi olabilecek kanola, aspir, mısır, soya ve palm yağlarında uygulanan gümrük vergisi oranları 30 Haziran'a kadar sıfırlandı.

Ukrayna'da yaşanan gelişmeler nedeniyle, arz güvenliğinin sağlanması ve gıda ürünlerine erişimde sorun yaşanmaması için Ukrayna'dan tarımsal ürün ithalat ve transit ticaretinde Tarım Bakanlığınca aranan zorunlu sertifika ve belge ibrazı sunumu askıya alındı.

Fasulye, kırmızı mercimek ve dökme zeytinyağı ihracatına kısıtlama getirilirken, Tarım ve Orman Bakanlığınca gerektiğinde ihracatında dönemsel düzenlemeler yapılabilecek ürünlerin kapsamı genişletildi.

Resmi Gazetede yayınlanan tarımsal arazilerin kullanımının etkinleştirilmesinin desteklenmesine ilişkin Cumhurbaşkanı kararına göre ise boş ve atıl arazilerde hububat, baklagil ve yağlı tohumlu bitkilerin üretimi, işlemeli tarıma uygun olmayan arazilerde ise katma değeri yüksek bitki türlerinin üretime kazandırılması konuları hibe desteği kapsamına alındı.

Hasat sonrası kayıpları azaltmak ve katma değeri artırmak amacıyla birincil üretim sonrası kurutma ve işleme tesisleri kuruluşu, aşılama, çeşit değişimi ve benzeri teknik uygulamalarla bitki türlerinde birim alandan elde edilen verimi artırmaya yönelik uygulamalara proje bedelinin yüzde 75'ine kadar hibe desteği sağlanacak.

Bu, sektör tarafından olumlu karşılanan önemli bir gelişme ama bu karar için illa savaş mı çıkması gerekiyordu?

Türkiye'nin geçen yıl yağlı tohumlar ve türevlerine ödediği toplam ithalat bedeli 4.9 milyar dolar. Bir başka deyişle, yağlı tohum ithalatı, Türkiye'nin en büyük 5 ithal kalemi arasında yer alıyor. Sadece buğday ithalatımız 2.5 milyar dolar. Dolayısıyla risklerin her geçen gün arttığı bir süreçten geçerken Türkiye'nin yerli üretimini artırması bir tercih değil zorunluluk.

YENİ SEZON SENARYOLARI RİSKLİ

Bu aralar herkes mevcut üretim üzerinden gıda fiyatlarını ve stokların seyrini konuşuyor. Ama asıl risk yeni sezona dair...

Zira Ukrayna-Rusya savaşı birkaç aya kadar sona ermez ve daha uzun sürerse her iki ülkenin tahıl ve yağlı tohumlar üretimi sekteye uğrayabilir. Bu da küresel manada gıda fiyatlarındaki yükselişin sürmesi anlamına geliyor.

Çünkü Ukrayna ve Rusya, tahıl ve yağlı tohumların üretim ve ihracatında dünyanın öncü ülkeleri arasında yer alıyor. En basitinden Nisan-Mayıs ayları her iki ülkede de ayçiçeği bahar ekiliş dönemi. Eğer savaş sürerse ekilişlerin gerçekleşmemesi yeni sezonda ayçiçeği yağı fiyatlarını bugünkünden çok daha astronomik seviyelere çıkartabilir.

Ya da yazın gerçekleşecek olan buğday ve arpa gibi ürünlerin hasadı savaş dolayısıyla sekteye uğrarsa tahıl grubunda sert fiyat hareketlerine şahit olabiliriz.

O yüzden bu dönem Türkiye açısından da kritik. Çünkü Mart sonu, Nisan başı Çukurova'dan başlayarak ayçiçeği ekilişlerinin gerçekleştiği bir dönem. Yüksek girdi maliyetlerine rağmen üretim yapmayı düşünen çiftçiler bugünlerde hangi ürünü ekeceklerine dair karar aşamasında. Tarım Bakanlığının mevcut konjonktürü gözeterik çiftçiyi üretim için ikna ve motive etmesi gerekiyor.

Faiz artacak artmaya da, ne zaman?

Alaattin AKTAŞ

15 Mart 2022 Salı

✓ **"Her şey zamanında..." Türkiye faiz artırmaya artıracak da henüz zamanı gelmemiş görünüyor.**

✓ **Faiz, seçim öncesi ekonomik durumu etkileyecek, özellikle de enflasyonu aşağı çekecek sonuçlar verecek şekilde artırılacak. Dolayısıyla faizin ne zaman değişeceğini seçim tarihi belirleyecek.**

Merkez Bankası'nın politika faizinin artırılmasının gerektiğini söylemekle dün bu köşede yazdığımız 17 Mart'taki PPK toplantısında artışa gidileceğini beklemediğimize ilişkin görüş arasında bir çelişki yok.

Çünkü faiz artırılacak artırılmaya da, o kararın tarihi bize göre 17 Mart olmayacak, savunduğumuz görüş bu. Zaten dün de yazdığımız gibi perşembe günü küçük bir faiz artışı işe yaramaz, yüklü bir artış da bir dizi başka soruna yol açar.

Ayrıca, az da olsa faiz artışı demek, Türkiye'nin izlemekte olduğu ekonomi politikasında keskin bir dönüş anlamına gelir. Böyle bir dönüşe hazır mıyız?

KIVILCIMI YANGINA ÇEVİRDİK

Türkiye'nin durumu için şöyle bir örnek vermek pek yanlış olmasa gerek.

Küçük bir kıvılcım görüp umursamıyor ve elinizdeki birkaç kova suyla o kıvılcımı büyük bir yangına dönmeden söndürmeniz mümkünken bunu yapmıyorsunuz.

Hatta çalı çırpı da atarak yangını körüklüyorsunuz. Yangın büyüdükçe büyüyor ve artık elinizdeki iki kova suyla bu yangını söndürmeniz mümkün olmaktan çıkıyor.

İşte bu durumdayız...

Şu an eldeki faiz silahı da pek kullanılabilir değil, çünkü işe yaraması çok zor. Yangının azalması beklenecek. O birkaç kova su, yani faiz ancak alevler azalınca kullanılabilecek. Aksi halde o sınırlı su da heba olacak.

Çünkü eldeki faiz silahının etki edeceği göstergelerde durum çok fena...

O yüzden yapılacak olan bir süre daha beklemek...

Ne zamana kadar mı?

Bu sorunun yanıtı da aslında ekonomik olmaktan öte biraz siyasi...

FAİZİN ZAMANLAMASINDA TEMEL BELİRLEYİCİ SEÇİM OLACAK

Hükümet seçime tabii ki vatandaşa şimdikine göre daha iyi ekonomik şartlar sağlayarak gitmek isteyecek. Dolayısıyla ekonomide en iyi düzeyin seçim öncesinde yakalanmasına çalışılacak.

Ama seçim ne zaman yapılacak, onu bilmiyoruz.

Normal tarih belli de, bu tarihin zorunlu kalınarak öne alınmasını gerektirebilecek etkenler var.

Erdoğan'ın yeniden aday olup olamayacağı...

Eğer Erdoğan'ın adaylığı konusunda engel çıkarsa Meclis kendini feshedip Erdoğan'a bir kez daha aday olma yolunu açacaktır. Böyle bir durumda da erken seçim söz konusu olacak ve sandığı Haziran 2023'ten önce gidilecektir.

Bu zorunluluk dışında da tabii ki erken seçim söz konusu olabilir.

İşte tüm planlama sandığın vatandaşın önüne geleceği tarihe göre ayarlanarak yapılacaktır.

Neler yapılacağına gelince...

Öncelik tabii ki enflasyonu aşağı çekecek adımları atmak olacaktır. Bunun için de döviz düşürmek, bunu sağlamak için de faizi artırmak gerekecektir.

İzlenecek yol olarak söylediklerimizle şimdiye kadar yapılanlar arasında bir çelişki var gibi görünüyor. Evet, görüntüde öyle ama bir çelişki yok. Her şey bir plan dahilinde yürüyor.

Bakmayın şimdiye kadar **“Faiz sebep enflasyon netice”** denilerek faizin aşağı çekilmesine... Faizi indirince enflasyonun düşmediğinin görülmediğini mi sanıyorsunuz?

Sakın enflasyon geçen yılın sonu ve bu yılın ilk aylarında yüksek seyretsin istenmiş olmasın!

Bakın dolar kuru 18'lerden 13'lere düşünce nasıl da mutlu olduk! Hiç kimse 9'dan 13'e, 14'e çıkıldığından söz ediyor mu?

Aynı şekilde akaryakıt fiyatları şöyle yarı yarıya gerilese, enflasyon yüzde 60'lardan yüzde 30'lara düşse...

Artışları unutup gerilemeyi konuşmaz, onunla mutlu olmaz mıyız?

Aslında şöyle bir mantık yürütmek de pek yanlış olmasa gerek:

“Enflasyon en belirgin şekilde ne zaman düşürülür; yükseksel!”

FAİZ NE ZAMAN ARTIRILIR?

İşte bu sorunun yanıtı, seçimin ne zaman yapılacağına göre verilecektir.

Faiz artışının kurları aşağı çekmesi, bunun da başta akaryakıt olmak üzere fiyatların düşmesini sağlaması ne kadarlık bir zamanda gerçekleşir, buna bakılacak ve faiz artışına o zaman gidilecektir.

Başka adımlar da gündeme gelebilir. Akaryakıtta geçen yıl ÖTV'den feragat edilmişti, değil mi. 2021'in, ekonomik yönden 2022'den çok daha kötü olduğu söylenemeyeceğine göre, o feragat niye bu yıl gündeme getirilmedi de akaryakıt böylesine pahalandı. Bütçe olanakları elvermediği için mi, yoksa bu yıl akaryakıtın bir süre böyle pahalı satılması daha uygun bulunduğu için mi?

Savaş aylar boyu sürmeyecek, bir yerde bitecek ve petrol fiyatları da ucuzlayacaktır.

Faizin artmasıyla kur düşünce; bunlara ek bir de belki ÖTV alınmaz olunca ister misiniz akaryakıt sonbaharda şimdikinın yarısına satılır olsun!

Bu sayede baz etkisinin de devreye girmesiyle yıllık enflasyon da hızla aşağı gelsin!

İKİ KOVA SU NİYE ŞİMDİ KULLANILSIN!

Yıllık enflasyon şimdi yüzde 54, mart sonunda yüzde 65-70 arası beklenmeli...

Dolar da 15 liraya dayanmış...

Faizi şimdi birkaç puan artırarak neye çare olunabilir ki...

Öyle 8-10 puanlık artış da yapılamayacağına göre, en iyisi beklemek.

Ne zamana kadar mı?

Yangın iyice zayıflayıp iki kovayla söndürülebilir olana ve seçim iyice yaklaşıp kadar...

15.03.2022

Yani akaryakıt fiyatlarında gerileme başlayana ve bu sayede yıllık fiyat artışında yön aşağı dönene kadar...

Faiz artışına gidilebilmesi için en azından fiyat artışına ilişkin beklentinin kırılması ve enflasyon-faiz makasının biraz olsun daralması, hiç olmazsa daha da büyümeyeceğine dönük inancın pekişmesi gerekiyor.

O tarihe ne zaman geliriz bilinmez. Ama işte o tarihte faizi de artırdık mı, bilin ki seçim iyice yaklaşmış demektir.

Enflasyon öyle birkaç yıl tek haneye gerilemeyecekse de, bütün bunlar yapıldığında yüzde 60'lardan yüzde 20'lere, hatta 30'lara inmek bile büyük başarı olarak lanse edilecek ve öyle de okunacaktır.

Abdulkadir Selvi

Davutoğlu, Babacan ve Karamollaoğlu CHP adayı olacak mı?

15 Mart 2022

Yeni seçim yasası teklifi Meclis'e sunuldu. Teklifi hazırlayan AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Hayati Yazıcı ile MHP Genel Başkan Yardımcısı Feti Yıldız bir basın toplantısı düzenleyerek yeni seçim kanunu teklifi hakkında ayrıntılı bilgi verdiler.

ERKEN SEÇİM YOK

1- Yeni seçim kanunu teklifi ile baskın seçim gelmiyor. Tam aksine erken ya da baskın seçimin önüne geçiliyor.

2- Çünkü Anayasa'nın 67. maddesinde, “Seçim kanunlarında yapılan değişiklikler, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde yapılacak seçimlerde uygulanamaz” deniliyor.

3- Seçim yasasıyla ilgili teklifin önümüzdeki hafta Adalet Komisyonu'nda görüşülmeye başlanması bekleniyor. En fazla bu ay sonu ya da nisan başında Meclis'ten geçerek yasalaşması öngörülüyor.

SEÇİMLER 2023 HAZİRAN'DA

4- Bu durumda en erken 2023 yılı mayıs ayında seçim yapılabilecek demektir. Bu teklifle erken seçim tamamen rafa kalkıyor. Seçim tarihi için 2023 yılı haziran ayı görünüyor.

5- Kılıçdaroğlu'nun eylülde seçim beklentisi de böylece suya düşüyor. Geçen yıl da Akşener, hazırda seçim demiş ama doğru çıkmamıştı.

SEÇİM BARAJI YÜZDE 7

Şimdi 15 maddeden oluşan teklifin genel çerçevesi zaten bir süredir yazılıyordu.

1- Seçim barajı yüzde 7'ye düşürülüyor. İttifak içi ayrı bir baraj getirilmiyor.

2- Seçime katılmak için Meclis'te grubun olması zorunluluğu kaldırılıyor.

İYİ Parti'nin 24 Haziran 2018 seçimlerine girmesi için CHP'den bir gecede 15 milletvekili İYİ Parti'ye geçmişti. Yeni düzenlemede Meclis'te grubu olma şartı kaldırılıyor. 41 ilde yani Türkiye'nin yarısında örgütlü olmak ve genel kongre yapmak yeterli sayılıyor.

3- Nispi temsil sistemi devam ediyor.

4- İl seçim kurulu başkanlarının ise birinci sınıf hâkimlerden kura çekilme yöntemiyle belirlenmesi esası getiriliyor.

EN KRİTİK DÜZENLEME

Seçim teklifinde küçük partiler açısından kritik bir düzenleme yer alıyor. İttifaka giren partiler yüzde kaç oy alırsa alsınlar eğer ittifakın genel oyları yüzde 7'yi geçiyorsa barajı aşmış sayılacaklar. Orada sorun yok. İttifaklara giren partiler açısından bir anlamda seçim barajı sıfırlanmış oluyor.

Ama dikkat çekmek istediğim düzenleme o değil.

CHP İLK KEZ 11 İLDE MİLLETVEKİLİ ÇIKARDI

Yukarıda anlatmaya çalıştığım seçim ittifaklarıyla ilgili düzenleme 24 Haziran 2018 seçimlerinde uygulandı. Ama nasıl? İttifaktaki partilerin toplam oyları hem barajın hesaplanmasında hem de milletvekili dağılımında esas alındı. Milletvekili dağılımında hesaplama ittifakın oylarının tamamı üzerinden yapıldı.

Bu hesaplama yöntemiyle CHP artı 32 milletvekili, İYİ Parti 6 milletvekili çıkardı, Saadet Partisi Meclis'e 3 milletvekili çıkardı. Bu nasıl oldu? İYİ Parti ve Saadet Partisi'nin oyları da katılınca artık oylar gitti, onun yerine tamamlayıcı oylar geldi. İYİ Parti ve Saadet Partisi'nin oyları de eklenince CHP daha önce milletvekili çıkaramadığı 11 ilde -Adıyaman, Karabük, Karaman, Kars, Kastamonu, Kırıkkale, Kırşehir, Kütahya, Nevşehir, Şanlıurfa ve Yozgat- milletvekili çıkardı.

ELAZIĞ ÖRNEĞİ

Örneğin 5 milletvekilinin çıkarıldığı Elazığ'da bir partinin milletvekili çıkarabilmesi için yaklaşık 60 bin oy olması gerekiyor. 24 Haziran 2018 seçimlerinde MHP 47.558 oy almasına rağmen milletvekili çıkaramazken, CHP 37.751 oy almasına rağmen İYİ Parti'nin 26 bin 987 ve SP'nin 6 bin 199 oylarıyla 41 yıl sonra bu ilden milletvekili çıkarabildi.

HORMONLU MİLLETVEKİLLİĞİNE SON VERİLİYOR

Yeni düzenleme partilerin aldıkları oyların üzerinde milletvekili çıkarmalarına son veriliyor. MHP Genel Başkan Yardımcısı **Feti Yıldız**, “İttifaka giren partiler Türkiye geneli barajını ittifakla geçebilecek. Ancak milletvekili çıkarmaları kendi oylarına bağlı olacak. Artık oylardan yararlanamayacak” diye izah etti. Böylece partiler Meclis’te aldıkları oylardan “**taşkın**” bir şekilde temsil edilemeyecekler.

Peki yeni düzenleme nasıl olacak?

İttifakın aldığı oyların tamamı, seçim barajının aşılmasında birlikte hesaplanacak. Ancak milletvekili dağılımı, ittifak içindeki partilerin her birinin aldığı oylara göre yapılacak.

“Seçim çevrelerinde milletvekili hesabı ve dağılımı ittifak içinde yer alan partilerin o seçim çevresinde almış olduğu oy sayısı dikkate alınmak suretiyle yapılır” deniliyor.

CHP LİSTELERİNDEN GİRECEKLER

Yani **Babacan**’ın, **Davutoğlu**’nun ya da **Karamollaoğlu**’nun partisi seçimlere Millet İttifakı ile girdikleri takdirde, yüzde 7 barajını aşabilecekler. Ama milletvekili hesabı o ilde aldıkları oy sayısına göre yapılacak.

Bu durumda milletvekili olmak istedikleri takdirde **Ali Babacan**, **Ahmet Davutoğlu** ve **Temel Karamollaoğlu**’nun CHP listelerinden seçimlere girmeleri gerekecek.

PUTİN NE YAPMAK İSTİYOR

BÜTÜN dünya gibi ben de **Putin**’in ne yapmak istediğini anlamaya çalışıyorum. Gazeteci olarak askeri doktrinlere, savaş planlarına burnumu sokacak değilim. Zaten “**Putin Ukrayna’ya saldırmayacak, savaş olmayacak**” diyenler çuvalladı. Çünkü alışılmış konvansiyonel bir savaş yapılmıyor. Savaş içinde savaş veriliyor.

1- Putin toprak savaşı yapıyor. ABD ise ekonomi savaşı. Bu durumda Ukrayna iki süper gücün paylaşımında yemek oldu.

PUTİN SAVAŞI YAYMAYA ÇALIŞIYOR

2- Savaş bugün mü bitecek yarın mı bitecek diye beklenti oluşturulmasına rağmen **Putin** savaşı yaymak için çalışıyor. Belarus’un savaşa dahil olacağı, Suriye’deki savaşçıların getirileceği konuşulurken Polonya sınırındaki üssü vurdu. Üs aynı zamanda NATO üssü olarak anılıyordu.

ERDOĞAN ŞANSI

3- Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın güçlü liderliği ve yürüttüğü lider diplomasisinin Türkiye açısından ne denli önemli olduğu bir kez daha ortaya çıktı. **Erdoğan Putin**,

Zelenski ve **Biden** dahil 20'yi aşkın ülke lideri ile görüştü. Antalya Diplomasi Forumu dahil olmak üzere son 5 günde 15 liderle bir araya geldi.

4- CHP'deki taciz ve tecavüz iddialarının üzerine dahi gidemeyen **Kılıçdaroğlu**'nun yönettiği bir Türkiye, Rusya-Ukrayna Savaşı'nda çözüm umudu haline gelen bir ülke olabilir miydi?

EN BÜYÜK YANLIŞ OLUR

5- Türkiye'nin aktif tarafsızlık politikası yeni model oldu. Türkiye böylece hem Rusya ile hem Ukrayna ile hem **Putin** ile hem **Zelenski** ile konuşabilen bir ülke oldu. Cumhurbaşkanı **Erdoğan** Türkiye'nin rolünü, "**Anahtar ülke**" olarak tanımladı.

6- Türkiye hem savaşa karşı çıktı hem Ukrayna'nın toprak bütünlüğünü savundu hem de Rusya'nın sınır güvenliği konusundaki hassasiyetlerine özen gösterilmesini istedi.

7- Bu süreçte yapılabilecek en büyük yanlış Türkiye'yi Ukrayna'nın yanında savaşta göstermek olur. Ukrayna ve ABD bu tuzağı kurmaya çalışıyor. Aman ha... Tüm tezlerimiz çöker...

Esfender KORKMAZ

Nereden, nereye!

15 Mart 2022 Salı

2002'de, AKP iktidar olduğunda 2001 krizi bitmişti. Önlem olarak hükümet ve IMF "Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı " yapmıştı. İktisadi konjonktür yükselmeye başlamıştı.

Geldiğimiz 2022 yılında, TL krizi ile başlayan kriz, ağır bir buhrana dönüştü ve maalesef AKP iktidarda kaldığı sürece çıkış umudu yoktur.

1- Durum tespiti;

- * Yİ-ÜFE yüzde 105,1 oldu. Bu hiper enflasyona doğru bir gidiş olduğunu gösteriyor.
- * Türkiye, GSYH büyüklüğü olarak dünyada ilk 20 içinden çıktı, 21. sıraya geriledi.
- * Ülke riskini gösteren CDS oranı 650 baz puana çıktı ve dış borçlarda temerrüt riski arttı.
- * TL Cumhuriyet tarihinin en düşük değerine indi, halen yüzde 48 oranında daha düşük değerdedir.
- * Düşük değerli TL'ye rağmen 12 aylık dış ticaret açığı 35,6 milyar dolar oldu. Türkiye 2003-2021 arasındaki 19 yılda, 626,1 milyar dolar cari açık ve 831,5 milyar dolar dış ticaret açığı verdi.
- * Doğrudan ve portföy yatırımları olarak yabancı yatırım sermayesi gelmiyor, mevcutlar da çıkıyor. Birkaç yıl önce Borsa'da yabancı payı yüzde 65 iken şimdi yüzde 34'e geriledi.
- * Üç büyük raiting şirketi Türkiye'yi yatırım yapılamaz aşırı spekülatif olarak ilan etti.

- * Yerli ve yabancı yatırım yapmıyor. 2021 ilk iki çeyrek haricinde 4 yıldır sabit sermaye yatırımlarında artış eksi değerdedir. Ocak 2002 için açıklanan atıl işgücü oranı yüzde 23'tür.
- * Kurumsal yapı bozuldu, Eğitim ideoloji tuzağına düştü, devlet parti devleti oldu.
- * En büyük sorun da iktidarın hâlâ sorun yok demesidir. Bu göstergelere rağmen sorun yok diyen ve önlem almayan hükümete olan güven de dip yaptı.

TABLO NEREDEN NEREYE

2- Nereye gider?

Erken seçim olmazsa, enflasyon artacak, büyüme düşecek, işsizlik artacak, dış borçlarda sıkıntı yaşayacağız, takibe düşen krediler artacak, sosyal sorunlar artacaktır. Bugünkü koşullarda 2023 seçimlerine ulaşmak olası görünmüyor.

3- Buhran neden ve nasıl geldi?

- * Tek kişilik hükümete gidiş için iktisadi kalkınmanın altyapısı, demokrasi ve hukukun üstünlüğü kaldırıldı.
- * Cumhurbaşkanı Erdoğan; "Devletin Anonim Şirket gibi idare edilmesi lazımdır" dedi. Öyle de yaptı. Gerçekte; özel sektör yönetiminde kâr maksimizasyonu, devlette ise sosyal fayda maksimizasyonu hedeftir. Devletin görevi, dışsalıkları önlemek, sosyal maliyetleri minimize etmek ve sosyal faydayı yükseltmektir. Ekonomideki kaynakları şirket anlayışı ve özel kârlılık için kullanan her iktidar ekonomiyi buhrana sürükler.
- * Kaldı ki, şirketlerde de planlama var ve fakat AKP iktidarı planlamayı kaldırdı, günübirlik ve keyfi idare istikrarı bozdu.
- * TELEKOM ve SEKA gibi kamu tekelleri, Et ve Balık Kurumu gibi fiyat düzenleyici işletmeler özelleştirildi. Oligopol piyasa yapısı oluştu, stokçuluk arttı. Halk daha pahalı gıda ve hizmet alıyor.
- * Devlet parti devleti oldu, bütçe popülizm amaçlı kullanılıyor. Bütçeden para dağıtıldı ve fakat iş yaratmak için yatırım yapılmadı. 4 kamu bankası medya satışlarında ve seçimlerde gördüğümüz gibi partizan hedefli kullanıldı.
- * Dolar talep garantili Kamu-Özel İşbirliği, yatırım maliyetlerini çok çok artırdı, bütçeyi ipotek altına aldı.

4- Bu buhrandan nasıl çıkarız?

Kim gelecek? Nasıl düzelterek? Muhalefet yapabilir mi? Bunları büyük veya küçük, çıkar çeteleri kafa karıştırmak için söylüyorlar.

Gerçekte ise kim gelirse gelsin, ekonomik istikrar için niyet önemlidir.

- * Siyasetçiler demokrasi ve hukuki altyapıya ve ekonomi yönetimi de ekonomiye bozucu nitelikte müdahale etmeseler, (söz gelimi faizlere ekonomik gerekçe dışında müdahale edildiği gibi.)
- * Devlet parti devleti olmaktan çıkarsa, kurumsal devlet olursa ve devlet imkânları ile popülizm yapılmazsa,
- * Eğitim ideolojik tuzaktan kurtulursa,
- * Özel kişilere, tarikatlara ve AKP vakıflarına gelir ve servet transferi kesilirse,
- * Kamu Özel İşbirliği yoluyla yapılan kaynak israfı önlenirse,

Türkiye'nin iç dinamikleri çalışır, panik biter, güven gelir ve krizden çıkarız. Ancak gelir dağılımında bozulma ve AKP'nin yandaşlara yaptığı servet transferinin düzeltilmesi zaman alır.

İbrahim Kahveci

Doktora yok ama müteahhide var

Kutsalımız ne? (Dini anlamda değil)

Sağlık mı?

Olmadığını gördük. “Giderlerse gitsinler...” Siz de yaşarsanız ne ala; yaşamazsanız zaten kurtuldunuz.

Eskiden SSK kuyrukları vardı; sabahın köründe girerdiniz ama o gün tedavi olurdunuz. Şimdi o kuyruklar bilgisayarda, telefonda. Kanser hastası şüphesine bile 4-5 ay sonraya gün veriliyor.

Yaşarsan tabii.

Dün 14 Mart Tıp Bayramıydı. Ve söyleyeceğim tek cümle var: Bir ülkede cahillik neden bu kadar güç kazandı? Doktorları dövecek, sövecek noktaya-güce ne zaman geldik?

Şu şehir hastaneleri meselesi... Yapımına 11,7 milyar dolar harcanıp 97 milyar dolar Hazine garantisi verdiğimiz hastaneler.

Müteahhitlere parada sınır yok ama iş doktorlara gelince “giderlerse gitsinler....”

Bu ülke buraya nasıl geldi? Neden bu hale geldik?

ÇANAKKALE KÖPRÜSÜ

Yine bir Hazine garantili müteahhit işi. Ülkenin onca ihtiyacı varken yine geçmeyen arabalar için gidecek vergilerimiz.

Ekmek ihtiyacı olan aç bir insanın önceliği ne olabilir? Elbette karnını doyuracak bir dilim ekmek... Ama biz aç karnımızla köprü yapıyoruz.

Yoksulluğun bu derece arttığı bir ülkede Hazine garantili köprü ile nasıl seçmenin karşısına çıkabiliriz? **Ekmek yok ama köprün mü var diyeceğiz?**

İktisatta her tercihin bir vazgeçiş olduğu söylenir. Yani sizin kaynaklarınız sınırlı ve bu kaynakları kullandığınız alanlar ne kadar verimli ve gerekli?

Biz kaynaklarımızı Hazine garantili müteahhitlere kullanıyoruz. Bu çok açık belli.

“Genel Devlet Dengesi” verisine göre 1999 yılında %12,8; 2000 yılında %11,4; 2001 yılında %11,3 ve 2002 yılında %11,7 olan kamu yatırım oranı AK Parti gelir gelmez tek haneye düşüverdi.

2003 yılında %9,1; 2004 yılında %7,6 ve 2005 yılında %8,7 kamu yatırım oranı gerçekleşti. Kamu yatırım oranı 2019 yılında %8,0 ve 2020 yılında %8,1 gerçekleşmiştir.

Yani AK Parti'nin kamu yatırımı gibi bir derdi maalesef olmamıştır.

Bakın 2020 yılında kamu gelirlerinin toplamı 1 trilyon 573 milyar lira olmasına rağmen sadece 127 milyar liralık yatırım gerçekleşmiş.

Devlet yatırım yapmaz duruma gelmiş. Çünkü kaynaklar bol kepçeden Hazine garantili müteahhitlere gidiyor.

Kuzey Marmara Otoyolu'nun Kurtköy-Akyazı bölümüne ihaleden sonra ek olarak işletme süresi ve yine araç garantisinin artırılma kıyağı verildi. Bunun yaklaşık hesabı 4,9 milyar dolar.

Yine aynı yolun YSS Köprüsü kısmına da ek olarak 4 yıl işletme; pardon Milletten para toplama süresi verildi. Bunun da yaklaşık değeri 3,2 milyar dolar.

Daha daha nerelere neler verildi bilemiyoruz. Ticari sır diye açıklanmıyor.

Millete hizmetin yapılamadığı ama müteahhitlere ödemenin tıkr tıkr işlediği bir düzen yaşıyoruz.

Ve bunu da hizmet olarak satabiliyoruz.

MERKEZ NE YAPACAK?

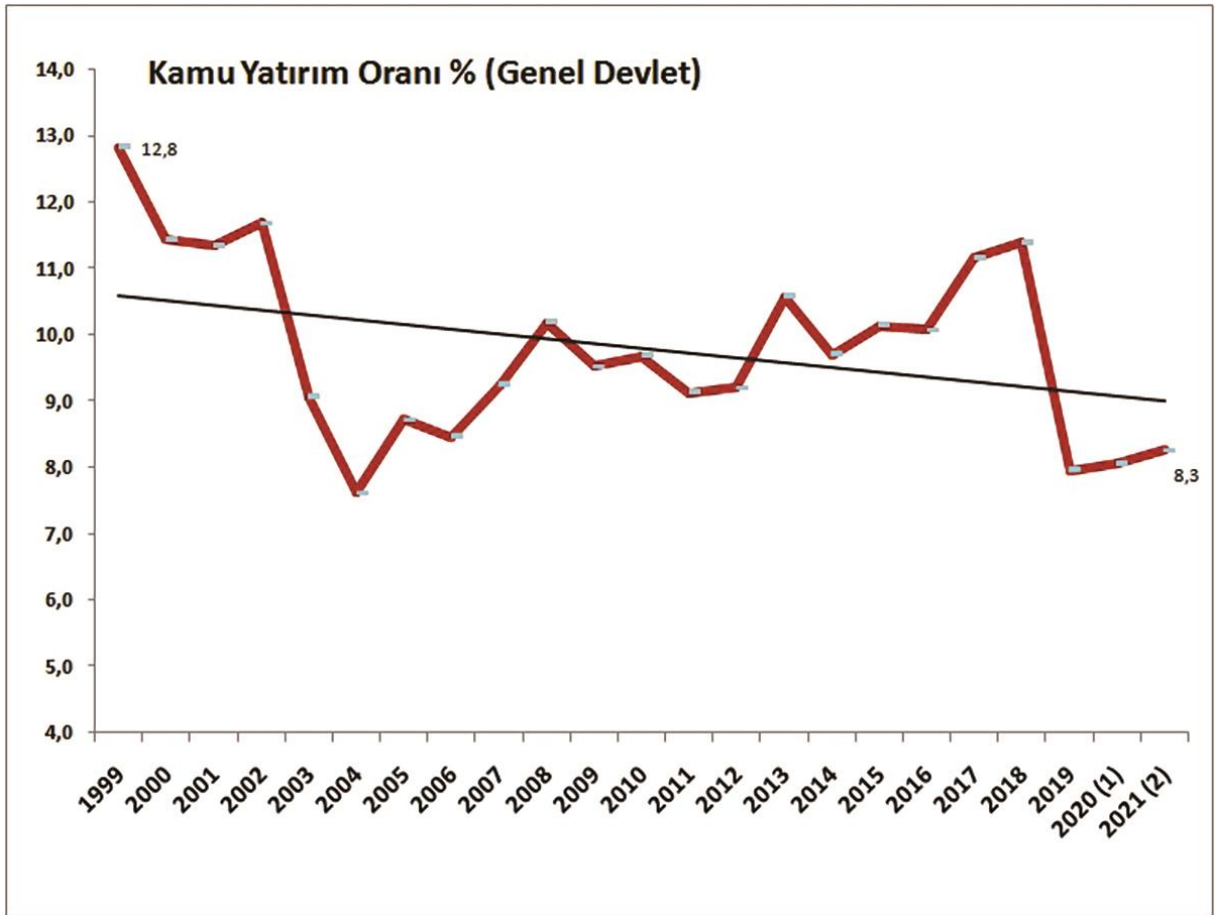
Bu perşembe günü Merkez Bankası Para Politikası Kurulu faiz kararını açıklayacak. Söylentiler faiz artışı yönünde; ama sadece söylenti.

Merkez Bankasının faiz artırma imkanı yok. Çünkü ortada 'Nass var'. Size, bize ne oluyor ki?

Merkez faizi 14,0'e indirirken piyasada faizler 25-30'a fırlamış kimin umurunda. Bankalar tarihlerinde görülmedik karlar yapıyor muş ama ne olacak ki?

Ortada Nass var.

Bari şu ekonomiyi bilim içerisinde yönetseydik de Millet bu kadar pahalılık ve fakirlik çekmeseydi. Ne dersiniz?

15 Mart 2022, Salı

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Batı siyaseti kural dışına çıkıyor

Uluslararası ilişkilerde kurallar kadar kişilikler de önemlidir.

Yaşadığımız savaş ortamında bu kişilikler ön plana çıktı ve barışı ertelediler.

KURAL TANIMAYAN SİYASETÇİ BORİS

Bunlara en iyi örnek, İngiltere Başbakanı **Boris Johnson**.

Ruslara akla gelen her türlü zorluğu çıkaran **Johnson**, geçen ay da kendisinden 28 yaş küçük bir kadını hamile bıraktı.

Yani **Johnson**, kuralları zorlayan bir isim.

Barış arayışlarını sürekli sabote etmesi bunun en belirgin işareti.

PUTİN Mİ KAZANACAK BİDEN Mİ?

Amerikan Başkanı **Biden** da kural tanımayanlardan biri.

Batı dünyasını yeniden savaş ortamına soktu ve NATO'yu adeta harekete geçirdi. Rusya lideri **Putin** ise bütün bu zorlukları aşarak savaşta galip gelmeye çalışıyor. Galiba geliyor da...

Ancak rakipler, kural dinlemez davranışlarla Rus halkını ezip **Putin**'e karşı kışkırtmaya çalışıyorlar.

BİZE KARŞI HEP İKİYÜZLÜLER

Bu kargaşada Türkiye barıştan yana ağırlığını hep koyuyor. Ancak bunun pek faydası yok.

Zaten Türkiye'nin sorunlarına hiç aldırıyorlar.

Defalarca söyledik, Kıbrıs Rumları Avrupa Birliği üyesi ama Türkiye değil. Bunun gibi Türkiye'yi sabote eden PKK ve FETÖ, Amerika tarafından açıkça destekleniyor ve finanse ediliyor.

BU NATO'YU İSTEMİYORUZ

Bu açıdan baktığımızda Cumhurbaşkanı **Erdoğan** ile **Putin**'in bazı benzer özellikleri var. İkisi de ülkelerine yapılan haksızlıklara tepki verip bunları cezalandırmaya çalışıyorlar. Bu arada Türkiye'ye uygulanan yaptırımlar da az değil.

Onlar yaptırımlarla, terör örgütleriyle Türkiye'yi sürekli frenlemeye çalışırken, Türkiye Rusya ile işbirliği yaparak nükleer enerji ihtiyacını karşılamaya çalışıyor, hava savunmasını oluşturuyor ve ticaretini sürekli artırıyor.

Sonuçta Türkiye, NATO üyesi ama bu NATO bizim istediğimiz NATO değil.

Mesela Almanya, inanılmaz büyük rakamlarla NATO'ya genişleme yollarını açtı. Yani ortam aynı Soğuk Savaş öncesi gibi. Zor günler geliyor. Hazır olalım.